

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Využití forem spolupráce vybrané obce
Application of Cooperation Forms of Selected Municipality

Student: Bc. Klára Fehérváriová
Vedoucí diplomové práce: Ing. Bc. Bečica Jiří, Ph.D.

Ostrava 2016

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Klára Fehérváriová**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **6202T055 Veřejná ekonomika a správa**
Specializace: **00 Veřejná ekonomika a správa**
Téma: **Využití forem spolupráce vybrané obce**
Application of Cooperation Forms of Selected Municipality

Jazyk vypracování: **čeština**

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Formy spolupráce obcí v ČR
  3. Hospodaření a členství obce Razová v místních formách spolupráce
  4. Zhodnocení zapojení obce Razová do spolupráce mezi obcemi
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
PEKOVÁ, Jitka a Jaroslava KADERÁBKOVÁ. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 297 s. ISBN 978-80-7357-910-4.
KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Zuzana. *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů*. Praha: Auditorium, 2014. 233 s. ISBN 978-80-87284-44-5.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Bc. Jiří Bečica, Ph.D.**

Datum zadání: **20.11.2015**

Datum odevzdání: **22.04.2016**

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.“

V Ostravě dne 22. 4. 2016

Bc. Klára Fehérváriová

OBSAH:

1	Úvod.....	6
2	Formy spolupráce obcí v ČR	9
2.1	Obec jako základní územní samosprávný celek	9
2.1.1	Postavení územní samosprávy v rámci veřejné správy	10
2.1.2	Orgány obce	11
2.1.3	Rozpočtová skladba územních rozpočtů	13
2.2	Spolupráce obcí	15
2.2.1	Důvody vzniku	15
2.2.2	Financování spolupráce	16
2.3	Základní formy spolupráce obcí	17
2.3.1	Mezinárodní spolupráce na regionální úrovni	18
2.3.2	Spolupráce obcí se subjekty v území	20
2.3.3	Národní struktury spolupráce obcí	23
2.3.4	Spolupráce s obcemi jiných států	25
3	Hospodaření a členství obce Razová v místních formách spolupráce	28
3.1	Obec Razová.....	28
3.1.1	Historie obce	28
3.1.2	Současnost obce	29
3.2	Hospodaření obce v letech 2010 – 2014.....	31
3.2.1	Rozpočet obce dle druhového třídění	31
3.2.2	Výdaje obce dle odvětvového třídění	34
3.3	Využívané formy spolupráce obce	36
3.3.1	Mikroregion Slezská Harta.....	36
3.3.2	MAS Hrubý Jeseník	37
3.3.3	Euroregion Praděd.....	39
3.4	Výdaje obce na svazky	40
3.4.1	Členské příspěvky	40
3.4.2	Mimořádné příspěvky	41
4	Zhodnocení zapojení obce Razová do spolupráce mezi obcemi.....	42
4.1	Příjmy obce ze svazků	42
4.1.1	Získané dotace prostřednictvím svazků	42
4.1.2	Projekty realizované v letech 2010 – 2014	42

4.2	Souhrnné zhodnocení příjmů a výdajů plynoucích ze spolupráce	45
4.2.1	Z hlediska přepočtu na obyvatele	45
4.2.2	Z hlediska podílu na rozpočtu obce.....	47
4.2.3	Z hlediska ročního salda	49
4.3	Návrh na řešení neaktivní spolupráce s Euroregionem Praděd	50
4.3.1	Objem finančních prostředků v období 2007 - 2013.....	50
4.3.2	Předpokládaný objem finančních prostředků v období 2014 – 2020	51
4.3.3	Návrhy řešení	52
4.4	Srovnání výdajů plynoucích ze spolupráce s jinou obcí.....	53
4.4.1	Z hlediska přepočtu na obyvatele	54
4.4.2	Z hlediska podílu na rozpočtu obce.....	54
5	Závěr	56
	Seznam použité literatury	59
	Seznam zkratk	63
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Spolupráce obcí se stala určitým fenoménem a za určitých podmínek se stává důležitým faktorem rozvoje. Obce, respektive představitelé obcí, vstupují do vztahů s nejrůznějšími subjekty, aby zajistily podmínky udržitelného rozvoje pro své občany ve svém obvodu obce. Taková spolupráce by měla být účelná a efektivní a především mít pozitivní dopad na socioekonomický rozvoj daného území, avšak ne vždy tomu tak bývá.

Podmínky pro uskutečňování rozvoje obcí se opírají především o finanční zdroje, ale také o zdroje personální a materiální. A zde většinou nastává problém v nedostatku finančních prostředků a to především u malých obcí. Podle Českého statistického úřadu se k roku 2014 vyskytuje na území České republiky 4 819 obcí do jednoho tisíce obyvatel. Při přepočtu se jedná o 77 % obcí z celkového počtu obcí na území České republiky. Každá z těchto obcí má svůj vlastní rozpočet, ze kterého musí zajišťovat jak běžný chod obce, tak i rozvoj. A právě na tento rozvoj už mnoho finančních prostředků nezbývá. S problematikou malých obcí jsou také spojeny dotační tituly, kdy většina z nich je vázaná právě na počet obyvatel v obci a tudíž tyto obce kolikrát ani nemohou zažádat o takové dotace.

Obec je vymezena zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. V tomto zákonu se § 46 - § 55 zabývá spoluprací mezi obcemi a spoluprací s obcemi jiných států a to v různých formách. Obce mají právo být členy svazku obcí za účelem ochrany a prosazování společenských zájmů a také mohou vytvářet tyto svazky obcí.

Avšak zde může nastat i negativní efekt a to ve vícenásobném členství obcí v různých uskupeních, kdy dochází pouze k rozmělnění zdrojů, aktivit či úsilí a to za stejného objemu finančních prostředků. Může nastat i situace, kdy individuální zájmy převáží skutečnou spolupráci, pro kterou bylo dané uskupení zřízeno.

Cílem diplomové práce je zhodnocení spolupráce vybrané obce v různých formách spolupráce, jejíž je obec členem a to ve sledovaném období 2010 – 2014. **Hypotéza** práce zní: Obec nevyužívá vždy formy spolupráce, které jsou jí přínosem. V tomto smyslu se za přínos považuje to, že přijaté dotace, které obec získala prostřednictvím určité formy spolupráce, jsou vyšší než vložené finanční prostředky. Na základě uvedeného cíle bude provedeno zhodnocení této hypotézy.

Dílčím cílem diplomové práce je srovnání výdajů, plynoucích ze spolupráce obcí, s obcí s přibližně stejným počtem obyvatel. Pro toto srovnání byla vybrána obec Leskovec nad Moravicí.

Práce je rozdělena na dvě části. Pro vypracování teoretické části byla použita odborná literatura, platná legislativa a teoretické poznatky předchozího studia. V praktické části bylo pomocí metody analýzy příjmů a výdajů obce, souvisejících s využíváním různých forem spolupráce, provedeno zhodnocení této spolupráce ve sledovaném období 2010 – 2014. Pro potřeby sumarizace a zhodnocení zjištěných poznatků bylo využito metody syntézy a indukce. Metody komparace bylo využito v poslední části práce, kdy dochází k porovnání dvou obcí z hlediska výdajů určených na spolupráci.

Druhá kapitola je zaměřena na teorii. Tato část se zabývá obcí vymezenou v územní samosprávě, orgány a jejich působností. Podle platné rozpočtové skladby územních rozpočtů jsou popsány rozpočtové skladby dle druhového a odvětvového třídění. Kapitola je dále zaměřena na samotnou spolupráci obcí, jejich důvody, financování a základní formy spolupráce. Tyto formy jsou rozděleny na mezinárodní spolupráci na regionální úrovni, spolupráci se subjekty v území, národní struktury spolupráce obcí a spolupráci s obcemi jiných států.

Třetí a čtvrtá kapitola je již zaměřena na praktickou část. Ve třetí kapitole je popis obce Razová, která byla vybrána pro zpracování této práce. Obec je popsána jak z hlediska minulosti, tak i z hlediska současnosti. Dále je uveden stručný popis příspěvkové organizace, kterou obec zřizuje a činnost spolků a sdružení, které v obci působí. Rozpočet obce je rozebrán z hlediska druhového třídění i z hlediska odvětvového třídění. Následující podkapitola charakterizuje jednotlivé formy spolupráce, které obec využívá. Těmi jsou Mikroregion Slezská Harta, MAS Hrubý Jeseník, Euroregion Praděd a Svaz měst a obcí. Následuje přehled výdajů obce, které jsou spojeny se členstvím v uvedených formách spolupráce.

Čtvrtá kapitola je zaměřena na samotnou analýzu spolupráce. V první části je přehled dotací, které obci plynuly prostřednictvím uvedených forem spolupráce, jejímž je členem. Součástí je i stručný popis projektů realizovaných v letech 2010 – 2014. Dále jsou postaveny příjmy naproti výdajům jednotlivých spolků, plynoucích ze spolupráce obce, a jsou zkoumány z různých pohledů. A to z hlediska přepočtu na obyvatele, podílu na rozpočtu obce a z hlediska salda vzniklého rozdílem mezi příjmy a výdaji vycházejícími ze spolupráce obce. Po této analýze je další část zaměřena na návrh na řešení neaktivní spolupráce, která byla zjištěna. Poslední kapitola se zabývá srovnáním výdajů spojených se spoluprací obce Razová s obcí Leskovec nad Moravicí, která je sousedící obcí, s přibližně stejným počtem obyvatel

a je členem třech stejných svazků. Srovnání je stanoveno z hlediska výdajů na obyvatele a z hlediska podílu výdajů k rozpočtu dané obce.

2 Formy spolupráce obcí v ČR

Obce v samostatné působnosti ve svém obvodu mají pečovat v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů, mezi které patří např. potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, výchovy a vzdělávání či celkového kulturního rozvoje. Pokud tato realizace potřeb přesahuje možnosti obce, navazují obce na obecní spolupráci, které mají především charakter účelový a spočívají ve spojení obcí s cílem zabezpečit tyto potřeby svěřené obci ze zákona. [3]

V České republice jsou obce zakotveny v zákoně č. 1/1993 Sb., Ústava ČR a nacházejí se pod hlavou sedmou. Z užšího hlediska je problematika obcí vymezena v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, kde je také uvedeno, že obec může využívat různých forem spolupráce.

Hospodaření obcí je upraveno i v dalších právních předpisech a těmi jsou zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů; zákon č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích; zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích; zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě; zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí; zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní a další.

2.1 Obec jako základní územní samosprávný celek

Obec je považována za základní územní jednotku státu, které tvoří obyvatelstvo společně užívající vymezené území v hranicích obce a má právo na samosprávu uvedenou v Ústavě ČR. V právním smyslu je vymezena třemi základními znaky a to je území, obyvatelstvo a působnost (samospráva veřejných záležitostí). Občané se podílejí na řízení obce buď nepřímo, prostřednictvím volených zástupců, anebo přímo (např. účast v komisích, místní referendum). [9]

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, rozlišuje několik základních druhů obcí a to:

- obce
- města – v současné době je podmínkou minimální hranice 3 000 obyvatel,
- městys – stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády na návrh obce,
- obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností,

- statutární města – Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav, Prostějov,
- hlavní město Praha – členěné na městské části.

2.1.1 Postavení územní samosprávy v rámci veřejné správy

Po obnovení samosprávného postavení obcí v roce 1990 a po vzniku krajů v roce 2000 začala být veřejná správa tvořena soustavou orgánů státní správy a územní samosprávy a také vazeb mezi nimi. V České republice existuje tzv. smíšený model. Na úrovni obcí i krajů je státní správa a územní samospráva vykonávána v rámci jedné územně administrativní jednotky. [11]

Působnost obcí se dělí:

Samostatná působnost

Jedná se o záležitosti, o kterých může obec samostatně rozhodovat a k tomu jim slouží určité zákonem upravené pravomoci. Obec má právo na samosprávu a právo samostatně rozhodovat v mnoha oblastech veřejné správy. Samospráva veřejných záležitostí se uskutečňuje prostřednictvím volených orgánů (zastupitelstvo obce).

Do samostatné působnosti obce ze zákona o obcích patří hospodaření obce, rozpočet a závěrečný účet obce, právnické osoby obce a organizační složky obce a účast obce v právnických osobách, spolupráce s jinými obcemi apod.

Na základě zvláštních zákonů se do samostatné působnosti řadí např. místní poplatky, zajišťování připravenosti obce na mimořádné události, zřizování zdravotnických zařízení.

Přenesená působnost

Patří zde výkon státní správy, kterou vykonávají výkonné orgány obcí. Tyto orgány jsou podřízeny a kontrolovány orgány státní správy a v některých oblastech i krajskými úřady. Zákon o obcích vymezuje rozsah pro výkon přenesené působnosti státní správy a obecní úřad se jím řídí. [9]

Z hlediska přenesené působnosti obce rozlišujeme různé kategorie obcí a těmi jsou obce, obce s matričním úřadem, obce se stavebním úřadem, obce s pověřeným obecním úřadem a obce

s rozšířenou působností. Poslední kategorií jsou ty obce, které podle zákona ve svém správním obvodu zabezpečují výkon státní správy nad rámec přenesené působnosti náležející ostatním obcím. Vykonávají státní správu pro vlastní obec, obce ve svém spádovém územním obvodu a popřípadě pro obce jiného územního obvodu. [10]

Do přenesené působnosti obce patří vydávání nařízení obce, rozhodování o místních a účelových komunikacích, projednávání přestupků a jsou povodňovým orgánem.

2.1.2 Orgány obce

V České republice působí tyto orgány obce:

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech, které patří do samostatné působnosti obce. Pokud stanoví zákon o obcích nebo zvláštní zákon, tak rozhoduje i ve věcech, které spadají do přenesené působnosti. Kritériem pro stanovení počtu členů zastupitelstva je počet obyvatel a velikost územního obvodu. [6]

Tab. 2.1 Počet členů zastupitelstev obcí

Počet obyvatel	počet členů
do 500	5 – 15
500 – 3 000	7 - 15
3 000 – 10 000	11 - 25
10 000 – 50 000	15 - 35
50 000 – 150 000	25 - 45
nad 150 000	35 - 55

Zdroj: Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, tabulka vlastní zpracování

Mezi pravomoci zastupitelstva obce patří např. volba starosty, místostarosty a dalších členů rady; zřizování a rušení výborů; rozpočet obce a závěrečný účet obce; vstup obce nebo vystoupení obce ze svazku obcí; vstup obce do zájmových sdružení právnických osob; uzavírání smluv o poskytnutí dotace.

Rada obce

Výkonný orgán v samostatné působnosti a tvoří ji starosta, místostarosta (místostarostové) a další radní, kteří jsou voleni zastupitelstvem obce. Počet členů rady musí být lichý a to v rozmezí od 5 do 11 členů. Rada obce se nevolí v případě, kdy počet nepřesahuje 15 členů v zastupitelstvu obce. V obci, kde není rada zvolena, její pravomoci vykonává v omezeném rozsahu starosta obce a zbytek kompetencí zastupitelstvo obce. [2]

Mezi pravomoci rady obce patří příprava materiálů pro jednání zastupitelstva obce a zabezpečení plnění usnesení zastupitelstva obce; zabezpečení hospodaření obce, provádění rozpočtových opatření podle usnesení zastupitelstva obce; kontrola plnění úkolů obecním úřadem v rámci samostatné působnosti.

Starosta obce

Starosta obce je představitelem obce, zastupuje obec navenek a uznává se za statutární orgán obce. Je odpovědný zastupitelstvu obce, které zároveň svolává. Přípravuje, svolává a řídí schůze rady obce, a pokud není zřízena rada, tak vykonává její pravomoci v omezeném rozsahu. Jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu (se souhlasem ředitele krajského úřadu) a v případě, že není funkce tajemníka zřízena, tak plní jeho funkce. Odpovídá za objednání a provedení přezkoumání hospodaření obce, auditu hospodaření obce a také za informovanost veřejnosti o činnosti obce. [9]

Obecní úřad

Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta (místostarostové), tajemník obecního úřadu, v případě že je tato funkce zřízena, a zaměstnanci obecního úřadu. Funkce tajemníka se zřizuje v obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností a je zaměstnancem obce. Ostatní obce mohou zřídit funkci tajemníka a v případě, že tato funkce není zřízena, tak jeho působnost náleží starostovi obce. Obecní úřad v oblasti samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce, pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti a rozhoduje v případech stanovených zvláštním zákonem. A v přenesené působnosti jsou to úkoly dány zákonem. [40]

Výbory, komise a zvláštní orgány obce

Zastupitelstvo obce zřizuje výbory, které jsou poradními, iniciativními a kontrolními orgány v oblasti samostatné působnosti obce. Povinně dle zákona o obcích musí zastupitelstvo obce zřídit finanční a kontrolní výbor. Dále také u obcí, na jejímž území dle posledního sčítání lidu žije alespoň 10 % občanů hlásících se k jiné národnosti než české, se zřizuje výbor pro národnostní menšiny. V tomto výboru však musí nejméně polovinu členů tvořit příslušníci národnostní menšiny. Výbory musí být nejméně tříčlenné, počet členů lichý a předsedou je vždy člen zastupitelstva (nesmí být starosta, místostarosta, tajemník či osoba zabezpečující rozpočtové a účetní práce).

Rada obce si může jako své iniciativní a poradní orgány zřizovat komise. Komise mohou být výkonným orgánem, protože starosta obce může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech. Komise při výkonu svěřeného úseku odpovídá starostovi obce, avšak ve správním řízení je nadřízeným orgánem krajský úřad.

Podle zvláštních zákonů zřizuje starosta zvláštní orgány obce, které vykonávají pouze přenesenou působnost a nejsou podřízené orgánům obce. Zvláštním orgánem obce může být komise k projednávání přestupků (zákon o přestupcích), povodňová komise (zákon o vodách) nebo komise sociálně právní ochrany dětí. [2]

2.1.3 Rozpočtová skladba územních rozpočtů

Rozpočty obcí jsou sestavovány na úrovni územních samosprávných celků v rámci soustavy veřejných rozpočtů. Rozpočty územních samosprávných celků jsou označovány jako decentralizované peněžní fondy. Tyto rozpočty jsou vytvářeny, rozdělovány a používány tak, jako ostatní veřejné rozpočty v rozpočtové soustavě a to s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného způsobu financování. [11]

Rozpočtová skladba je upravena vyhláškou Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. Platná rozpočtová skladba využívá čtyři základní druhy třídění příjmů a výdajů a to:

- kapitální (odpovědnostní) – v ČR je povinné pouze u státního rozpočtu,
- druhové,
- odvětvové,
- konsolidační.

Rozpočtová skladba dle druhového třídění

Druhové členění se týká všech peněžních operací a třídí všechny příjmy a výdaje podle příjmových a výdajových druhů. Výdajovým druhem se rozumí výdaj na nákupy (věcí, služeb, prací, výkonů) a příjmovým druhem se rozumí právní důvod platby. Využívá se čtyřmístní číselný kód umožňující odlišit rozpočtové třídy, seskupení a podseskupení položek a položky příjmů a výdajů. [8]

1. třída: Daňové příjmy

Povinné a neopětované příjmy: daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů; daně ze zboží a služeb v tuzemsku; daně a poplatky z vybraných činností a služeb; daně a cla za zboží a služby ze zahraničí; majetkové daně; pojistné na SZ a veřejné zdravotní pojištění; ostatní daňové příjmy.

2. třída: Nedaňové příjmy

Veškeré opětované příjmy: příjmy z vlastní činnosti, odvody zřízených organizací; přijaté sankční platby a vratky transferů příjmy; příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní; přijaté splátky půjčených prostředků; příjmy sdílené s nadnárodním orgánem.

3. třída: Kapitálové příjmy

Příjmy z prodeje investičního majetku a finančních aktiv majících povahu majetkových podílů za účelem rozpočtové politiky a přijaté dary pro investiční účely s výjimkou darů od zahraničních vlád a transferů z jiných úrovní vlády.

4. třída: Přijaté dotace

Rozlišujeme: běžné (od veřejných rozpočtů ústřední úrovně, od veřejných rozpočtů územní úrovně, převody z vlastních fondů, ze zahraničí) a kapitálové (od veřejných rozpočtů ústřední úrovně, od veřejných rozpočtů územní úrovně, ze zahraničí, převody ze státních finančních aktiv).

5. třída: Běžné výdaje

Neinvestiční výdaje za zboží a služby neinvestiční povahy a náklady související s pracovní silou. Dále zde patří neinvestiční transfery (neopětované výdaje na neinvestiční účely), které mají charakter dotací a příspěvků mimo rozpočtovou jednotku a návratně poskytované prostředky jiným subjektům na neinvestiční účely.

6. třída: Kapitálové výdaje

Investiční výdaje na pořízení hmotného a nehmotného investičního majetku a akcií a majetkových účastí. Následně také investiční transfery, které představují neopětované výdaje charakteru dotací a příspěvků na investiční účely poskytovaných mimo rozpočtovou jednotku.

8. třída: Financování

Obsahuje stavové údaje a vyjadřuje, jakým způsobem jsou příjmové a výdajové položky financovány.

Příjmy – výdaje = přebytek (+) nebo schodek (-) = (-) nebo (+) financování [11]

Rozpočtová skladba dle odvětvového třídění

Příjmy a výdaje se třídí podle odvětví (druhem činností). Pro odlišení skupiny, oddílu, pododdílu a paragrafu se opět používá čtyřmístní číselný kód. Do odvětvového třídění patří:

- zemědělství, lesní hospodářství a rybářství,
- průmyslová a ostatní odvětví zaměstnanosti,
- služby pro obyvatelstvo,
- sociální věci a politika zaměstnanosti,
- bezpečnost státu a právní ochrana,
- všeobecná veřejná správa a služby.

2.2 Spolupráce obcí

Jednou ze součástí rozvoje obcí je naplňování principu partnerství. Po stránce legislativní i institucionální umožňuje zapojovat do rozvojových aktivit co největší počet partnerů, kteří mohou ovlivňovat nejen ekonomický, sociální a kulturní život obcí. Jedním ze základních principů EU je právě princip partnerství, který slouží pro využívání strukturálních fondů. Partnerství v této souvislosti chápeme jako spolupráci mezi představiteli různých organizací a institucí v dané komunitě (obci, městě, kraji). [4]

2.2.1 Důvody vzniku

Důvodem vzniku spolupráce je „synergický efekt“ a tedy to, že společně lze dosáhnout významnějšího výstupu, než kdyby o něj každý subjekt usiloval sám. Tohoto efektu lze dosahovat v oblasti úspor z rozsahu, s využitím sdružování prostředků, vzájemné výpomoci nebo společným řešením problémů. Právě v případě samosprávy realizují

jednotlivé subjekty svěřené úkoly, které mají povahu jak specifickou, tak i komplexní. Pro obce je efektivní spolupráce klíčovým faktorem jejich rozvoje a umožňuje jim realizovat důležité rozvojové záměry na svém území. V rámci spolupráce může připravovat a uskutečňovat rozvojové projekty, které by byly pro samostatnou obec prakticky nedosažitelné a tímto i snižuje problémy plynoucí z malé populační velikosti obce, nebo nevýhodné územní odlehlosti. [3]

Spolupráce na lokální, regionální i národní úrovni představuje především takovou spolupráci, kde je cílem naplnění dílčích úkolů, které vedou k poskytnutí konkrétního statku či služby. Úspěšná spolupráce zvyšuje dopady jednotlivých společných aktivit a to prostřednictvím kombinování společných zdrojů zúčastněných a vyšší možnosti uplatňovat nové nápady a myšlenky. Úroveň úspěšnosti spolupráce je založena na respektu místních a regionálních specifik území, dohodě o zajištění zdrojů vyhrazených pro společné aktivity a také na schopnosti zúčastněných partnerů definovat a usilovat o společné cíle či rovnoprávném postavení jednotlivých partnerů. [5]

Aktuální problémy spolupráce v ČR

Spolupráce je stále více podporována na lokální, regionální i národní úrovni. I přes významný nárůst informací a znalostí o hlavních zásadách, přínosech i principech spolupráce se v praxi vyskytuje celá řada problémů a bariér. V celé řadě institucí státní správy i územní samosprávy převládají jen nedostatečné informace o významu a možnostech uplatnění spolupráce v praxi. Zde však nehraje rozhodující roli velikost obce, ale spíše socioprofesionální struktura reprezentantů veřejné správy, politické zájmy či ekonomická a finanční situace dané instituce.

Existuje celá škála takových spoluprací, avšak se často územní samosprávy setkávají se situací, kdy se jim nedaří potenciální partnery oslovovat a zapojovat širší okruh partnerů. Do spolupráce se často zapojují stále tytéž subjekty. Mnoho subjektů se sice do spolupráce zapojí, ale je to čistě účelové a to kvůli získání finančních prostředků spojených s realizací konkrétního projektu. Po skončení projektu již ve spolupráci daný subjekt nepokračuje. [4]

2.2.2 Financování spolupráce

Při vzniklé spolupráci se musí řešit otázka financování běžných nákladů, které vznikají při realizaci spolupráce, jejich úhrada, a způsoby získávání finančních zdrojů pro realizaci partnerství. Hlavním zdrojem příjmů na tyto náklady jsou ve většině případů pravidelné členské příspěvky, jejichž výše je stanovena rozhodnutím valné hromady nebo rady.

Kritériem pro určení výše příspěvku by měl být rozsah činností dané formy spolupráce. Vedle pravidelných členských příspěvků jsou v některých formách spolupráce také příspěvky vstupní. Tyto zdroje nazýváme jako zdroje vnitřní.

Na druhé straně jsou to zdroje vnější (různé typy dotací a grantů), které by neměly být hlavním cílem spolupráce. Udržitelnost spolupráce je podmíněna přizpůsobením aktivit a cílů ve vztahu k disponibilním vlastním zdrojům. Zde by měly být vnější zdroje v roli významného přínosu, ale ne jako podmínka pro spolupráci. Ne jedna spolupráce byla ukončena právě proto, že se spoléhala na nestálé a nepravidelné zdroje bez vlastních vkladů. I přesto, že by vnější zdroje neměly být vnímány jako hlavní cíl spolupráce, tak ve formě různých typů dotací přispívají významným způsobem k posilování aktivit a projektů. [5]

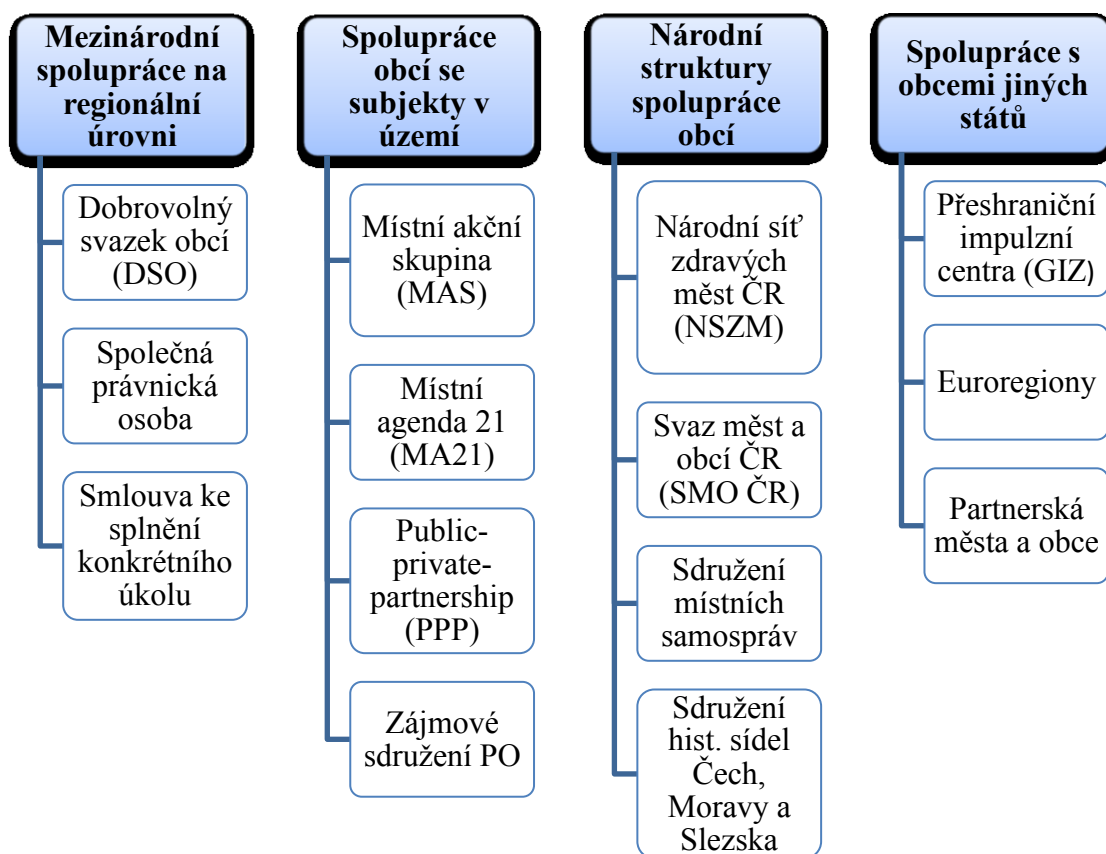
Majetkové pojetí

V rámci spolupráce tvoří majetek jak základnu pro výkon běžné činnosti, tak může vytvářet i zisk. Spousta forem spolupráce vzniká cíleně pro správu majetku. Majetek dané formy spolupráce může mít podobu finančních prostředků, hmotného majetku, pohledávek a jiných majetkových práv. Mezi valnou hromadu, radu a statutární zástupce jsou rozděleny pravomoci nakládat s finančními prostředky. Podíly na majetku a rozdělení zisku a ztráty se mezi jednotlivé členy rozděluje buď rovným dílem, který využívají třeba euroregiony, nebo podílovým způsobem využívaných často u svazku obcí. Obě formy vypořádání majetku jsou typické pro Místní akční skupiny. [3]

2.3 Základní formy spolupráce obcí

Formy spolupráce představují konkrétní právní a organizační podobu systému spolupráce. V tomto případě je však zásadní vztah ke konkrétnímu účelu. Tyto můžeme členit podle řady hledisek a jedno z možných členění je podle území a spolupracujících subjektů, které je zobrazeno ve schématu 2.1. Jednotlivé formy spolupráce mají různou náplň.

Schéma 2.1 Členění způsobů a forem spolupráce

Zdroj: GALVASOVÁ, I. Spolupráce obcí jako faktor rozvoje, s. 26, schéma vlastní zpracování

2.3.1 Mezinárodní spolupráce na regionální úrovni

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, mohou obce, při výkonu samostatné působnosti, mezi sebou spolupracovat. Spolupráce může být prostřednictvím uzavřené smlouvy ke splnění konkrétního úkolu, vytvořením dobrovolného svazku obcí, nebo založením právnické osoby.

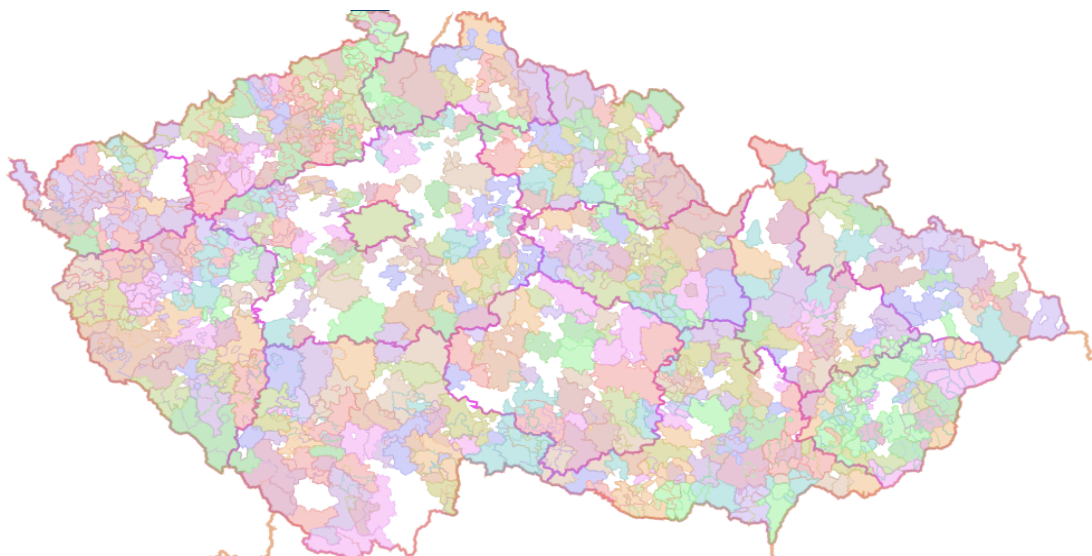
Dobrovolný svazek obcí

Někdy ve stejném významu svazek obcí užívá jako neoficiální termín „mikroregion“, který se vztahuje k území, na němž svazek působí. V současné době je nejvýznamnější formou spolupráce obcí. Obce vytvářejí dobrovolné svazky ze své vlastní iniciativy za účelem ochrany a prosazování společných zájmů. Svazek obcí je právnickou osobou a obce uzavírají smlouvu o vytvoření svazku. Smlouva musí být schválena zastupitelstvy zúčastněných obcí a přílohou jsou stanovy svazku. [1]

Do předmětu činnosti svazku můžeme zařadit:

- správu majetku obcí, především místních komunikací, lesů, domovního a bytového fondu, dále sportovních a kulturních zařízení,
- zabezpečování čistoty obce, správu veřejné zeleně a veřejného osvětlení, shromažďování a odvozu komunálních odpadů a jejich nezávadné zpracování, zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod,
- úkoly týkající se školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí apod. [40]

Mapa 2.1 Mikroregiony na území ČR

Zdroj: Mapový server: Mikroregiony. [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: http://mapy.crr.cz/tms/crr_a/mikro/index.php?mikro=1#c=3536025%252C5519376&z=0&l=ajax_mikro_ajax_mikro_plochy&p=&

V roce 2014 mělo na území ČR působnost 711 dobrovolných svazků obcí a jejich počet rok od roku klesá. V Moravskoslezském kraji ve stejném roce bylo 39 DSO. Podrobnější přehled o počtech DSO na území ČR podle krajů je v příloze č. 1.

Společná právnická osoba

Pokud společný úkol obcí vyžaduje stabilnější spolupráci, tak se tu nachází možnost založení nové právnické osoby v souladu se zákonem č. 89/2002, Nový občanský zákoník. Právnickou osobou se rozumí obchodní společnost, tj. akciová společnost, nebo společnost s ručením omezeným. Společná právnická osoba se používá u dopravních podniků, tepláren, správy bytových domů, správy lesů apod. [3]

Smlouva ke splnění konkrétního úkolu

Po dobrovolných svazcích obcí je tato forma nejvíce využívanou a týká se více než poloviny obcí. Písemnou smlouvu ke splnění konkrétního úkolu mohou uzavírat pouze obce a musí být předem schválena zastupitelstvy zúčastněných obcí. Smlouva se uzavírá na dobu určitou nebo neurčitou. Konkrétním úkolem může být např. stavba vodovodu nebo zřízení a provozování skládky komunálního odpadu. [1]

2.3.2 Spolupráce obcí se subjekty v území

Do této kategorie spolupráce obcí můžeme zařadit Místní akční skupinu, Místní agendu 21, PPP a zájmové sdružení právnických osob.

Místní akční skupina

MAS chápeme jako formální institucionalizované partnerství mezi zástupci podnikatelů (např. živnostníků), občanských společností a veřejné správy, kam spadají především obce a města. Cílem této formy spolupráce je realizace projektů, které jsou zaměřeny na podporu venkova. Pro fungování MAS je nutná povinná registrace u Ministerstva vnitra ČR a vytvoření společných orgánů, které spravují společné prostředky a administrují konkrétní aktivity a opatření.[5]

Místní akční skupiny jsou uskupení vytyčená v rámci iniciativy LEADER+. Metoda LEADER je založena na partnerství subjektů vymezeného území a na jejich společné rozvojové strategii. Tato metoda se opírá o přístup bottom-up (zdola – nahoru), kde veškerá iniciativa při rozvoji regionu vychází od místních obyvatel, kteří dobře znají potřeby daného území. Z tohoto vyplývá, že MAS umožňuje, aby o rozvoji rozhodovali sami obyvatelé daného území a ne centrální úřady. V minulosti program LEADER probíhal v období 2007 – 2013. Pro toto programovací období připravila Národní síť MAS České republiky „Národní strategický plán LEADER 2014+, které je na období 2014 – 2020. [22]

V České republice k 14. 9. 2015 bylo 182 MAS, které zahrnovaly 94 % obcí ČR, území MAS je zobrazeno v příloze č. 2. V Moravskoslezském kraji se nachází 12 MAS k tomuto datu. [25]

Místní agenda 21

MA21 je mezinárodní program, který je zaměřen na udržitelný rozvoj na místní úrovni. Jedná se o proces zkvalitňování správy věcí veřejných, strategického plánování, zapojování veřejnosti a využívání všech dosažených poznatků o udržitelném rozvoji v jednotlivých oblastech života obyvatel. Dále směřuje k zodpovědnosti občanů za jejich životy a životy ostatních bytostí v prostoru a čase. Kvalita MA21 je hodnocena pomocí souboru jednadvaceti kritérií a dle toho se posuzuje, na jaké úrovni se města, obce či regiony nacházejí. Databáze MA21 slouží jako evidence realizátorů v ČR a je využívána jako zdroj informací o rozsahu a kvalitě MA21. Registrace v této databázi je nutná pro hodnocení místní Agendy 21 a pouze registrované municipality jsou považovány za realizátory MA21. [3]

Významem kritérií MA21 jsou:

- obce, mikroregiony, kraje, MAS a ostatní (soukromé, nevládní, neziskové organizace a firmy) budou moci dle jasně definovaných parametrů prokázat, že v praxi uplatňují MA21 a také na jaké úrovni se nacházejí,
- sledování stavu procesu pomocí kritérií může být využíváno jako podpůrný prostředek pro žádosti o granty EU a podporu z vybraných dotačních titulů jednotlivých resortů či krajů. [23]

K roku 2015 bylo v MA21 evidováno 191 subjektů.

Public-private-partnership

Partnerství veřejného a soukromého sektoru je jednou z forem řešení potřeb veřejného sektoru při přípravě, výstavbě a provozování určitých typů objektů ve veřejném zájmu a při poskytování některých veřejných služeb. Tato forma spolupráce se vyznačuje dlouhodobostí uzavřeného vztahu, která může překročit i desítky let. A dále také soukromý sektor vkládá velké objemy investovaných prostředků do zajištění poskytování veřejných služeb a statků. Základním rysem této spolupráce je její dobrovolnost. Důvody PPP jsou založeny na praktické kalkulaci o její výhodnosti pro obě strany. Cílem spolupráce může být např. dosažení vyššího stupně uspokojení potřeb obyvatelstva či nabídka většího množství či větší šíře statků a služeb. [10]

Kritéria, které by měly PPP projekty splňovat:

- hodnotu za peníze – výsledný ekonomický přínos PPP projektu by měl být vyšší než ekonomický přínos při dosud uplatňovaných způsobech realizace projektu. Tato celková úroveň ekonomické hodnoty musí být vyhodnocena před zahájením projektu,
- přenesení rizik – významná rizika budou přenesena na soukromý sektor,
- specifikaci parametry veřejné služby – musí být definován standard požadovaných služeb, aby veřejné služby byly optimálně zajištěny,
- údržbu hodnoty veřejných aktiv – potřeba jasně definovat pravidla údržby hodnoty veřejných aktiv spravovaných soukromým sektorem a to bývá zpravidla po dobu 5 – 60 let,
- zajištění inovace a konkurence – nesmí nastat vytvoření monopolu, ba naopak konkurence musí vést k maximálnímu prosazení inovací v dané oblasti veřejných služeb,
- makroekonomické efekty – součástí projektu má být analýza a vyhodnocení makroekonomických efektů a vyhodnocení faktoru času. [11]

Výhody PPP:

- schopnost zajistit širší sortiment nabízených služeb,
- společná snaha obou sektorů ve vztahu k rozvoji příslušného území,
- přenášení inovací a nových technologií využitelných v aktivitách regionálního rozvoje,
- přijetí dlouhodobých závazků příslušných samospráv bez ohrožení budoucích investičních aktivit.

Nevýhody PPP:

- neserióznost partnerů (nejčastěji soukromých), nestabilizované institucionální a zejména právní prostředí,
- vysoká míra korupce a korupčního jednání,
- na úrovni měst a obcí jsou malé znalosti o metodice využití těchto typů projektů v rozvoji území a není dostatek kvalifikovaného personálu,
- zastupitelé měst a obcí mají obavy z dlouhodobé zodpovědnosti,
- v mnoha obcích je nedostatek vnitřní i vnější komunikace a nedostatečné rozvíjení dlouhodobých partnerských vztahů se soukromým sektorem. [4]

Zájmové sdružení PO

Při navazování vzájemné spolupráce nebo spolupráce s jinými právníckými osobami, ale i osobami fyzickými v občanskoprávních vztazích mohly obce využívat formy zájmová sdružení právníckých osob, která byla upravena zákonem č. 40/1964 Sb., občanský zákoník. Zájmová sdružení se vytvářela k ochraně svých zájmů a byla zde otevřena široká škála možných partnerů, motivů a předmětů spolupráce a to např. v oblasti školství či kultury. [1]

Avšak zákon č. 89/2012 Sb., Nový občanský zákoník, právní úpravu zájmových sdružení PO již neobsahuje. S účinností tohoto zákona není možné další takové nové sdružení založit, ale může změnit právní formu na spolek, která se bude řídit ustanovením nového OZ. Od roku 2014, při založení právnícké osoby k ochraně svých zájmů, si právnícké osoby volí jinou právní formu, než je zájmové sdružení PO. [18]

2.3.3 Národní struktury spolupráce obcí

V České republice se nacházejí čtyři národní struktury spolupráce obcí a těmi jsou Národní síť Zdravých měst ČR, Svaz měst a obcí ČR, Sdružení místní samospráv ČR a Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska.

Národní síť Zdravých měst ČR

Asociace Národní síť Zdravých měst ČR je certifikována ze strany Světové zdravotní organizace. Přínos síťové spolupráce je zejména ve sdílení zkušeností v nejrůznějších oblastech rozvoje či pomoci při získávání finančních zdrojů ve formě různých grantů a dotací. Hlavním nástrojem je metoda kvality ve veřejné správě místní Agenda 21, kdy úspěšné regiony a obce v této metodě jsou zároveň členy NSZM. Členem asociace mohou být města, městské části, obce, kraje, mikroregiony či MAS. K roku 2015 eviduje NSZM 128 členů, s regionálním vlivem na 2 641 měst a obcí, ve kterých žije 5,945 milionu obyvatel (57 % populace ČR). [26]

Svaz měst a obcí ČR

Svaz měst a obcí ČR můžeme charakterizovat jako celostátní, dobrovolnou, nepolitickou a nevládní organizaci. Členy svazu jsou pouze obce a města. Činnost je založena na aktivitě starostů, primátorů a členů zastupitelstev obcí a měst. K roku 2015 eviduje Svaz měst a obcí ČR 2 641 obcí tj. 42 % z celkového počtu obcí v České republice.

Z hlediska obyvatelstva to je 8 183 665 obyvatel, což z celkového počtu obyvatelstva v ČR představuje téměř 77,9 %. K hlavním cílům svazu můžeme zařadit:

- obhajování společných zájmů a práv měst a obcí a tím vytváření příznivých podmínek k jejich rozvoji,
- podporu a rozvoj samosprávné demokracie ve veřejné správě,
- podílení se na přípravě zákonů a dalších opatření s dopadem na místní samosprávu a tím posilovat vliv obcí v legislativní oblasti,
- posílení ekonomické samostatnosti měst a obcí apod. [33]

Svaz měst a obcí nemá být považován za konkurenta ostatních sdružení obcí. Především má zdůrazňovat potřebnost jednotlivých kategorií sdružení obcí a usilovat o vzájemnou spolupráci těch, kteří hájí obecní zájmy bez toho, aby měla jedna obec výhody na úkor druhé obce. Základním cílem svazu je hájit společné zájmy a práva obcí. [2]

Sdružení místních samospráv ČR

SMS ČR je nevládní a politickou organizací s celostátní působností. Tato organizace sdružuje a hájí zájmy obcí a měst v ČR. Mezi základní cíle sdružení patří hájení společných zájmů práv obcí a měst a poskytnutí platformy obcím a městům pro řešení problémů a otázek dotýkajících se samospráv a pro spolupráci s neziskovým sektorem. Agenda SMS ČR zahrnuje připomínkování nejrůznějších legislativních návrhů, prezentace a prosazování menších obcí a měst a dále také hájení zájmů venkova a jeho obyvatel a spolupráce v boji proti korupci. Organizace patří mezi silné partnery vlády, parlamentu a krajů v ČR. Jako výhody členství ve sdružení se považuje právní poradna, semináře a další vzdělávací akce, telefonické poradenství ve specifických otázkách a opora v silné celostátní organizaci s dosahem do všech krajů ČR. K roku 2015 eviduje SMS ČR 1 095 obcí a měst. [32]

Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska

SHS ČMS se vyznačuje jako dobrovolná, zájmová, nestranická a nevládní organizace sdružující historické obce nebo jejich části, na jejichž území jsou zachovány významné kulturní hodnoty (památky). Sdružení vzniklo v roce 1990 z iniciativy měst. Cílem organizace je uchování, ochrana a trvalá využitelnost našeho kulturního dědictví. Proto SHS ČMS popularizuje, zveřejňuje a propaguje význam, souvislosti a problémy kulturního dědictví. Dále pořádá veřejnosti přístupné výstavy, odborné semináře, konference a uplatňuje specifické problémy historických sídel při úpravě či tvorbě právních norem.

Sdružení je partnerem Ministerstva kultury ČR, Ministerstva pro místní rozvoj ČR, Ministerstva životního prostředí ČR a dalších institucí zabývajících se péčí o národní dědictví. SHS ČMS k roku 2015 má celkem 214 členů, kdy 9 z celkového počtu je přidružených. [31]

2.3.4 Spolupráce s obcemi jiných států

Při zahraniční spolupráci využívají obce přeshraniční impulzní centra, Euroregiony a partnerská města či obce.

Přeshraniční impulzní centra

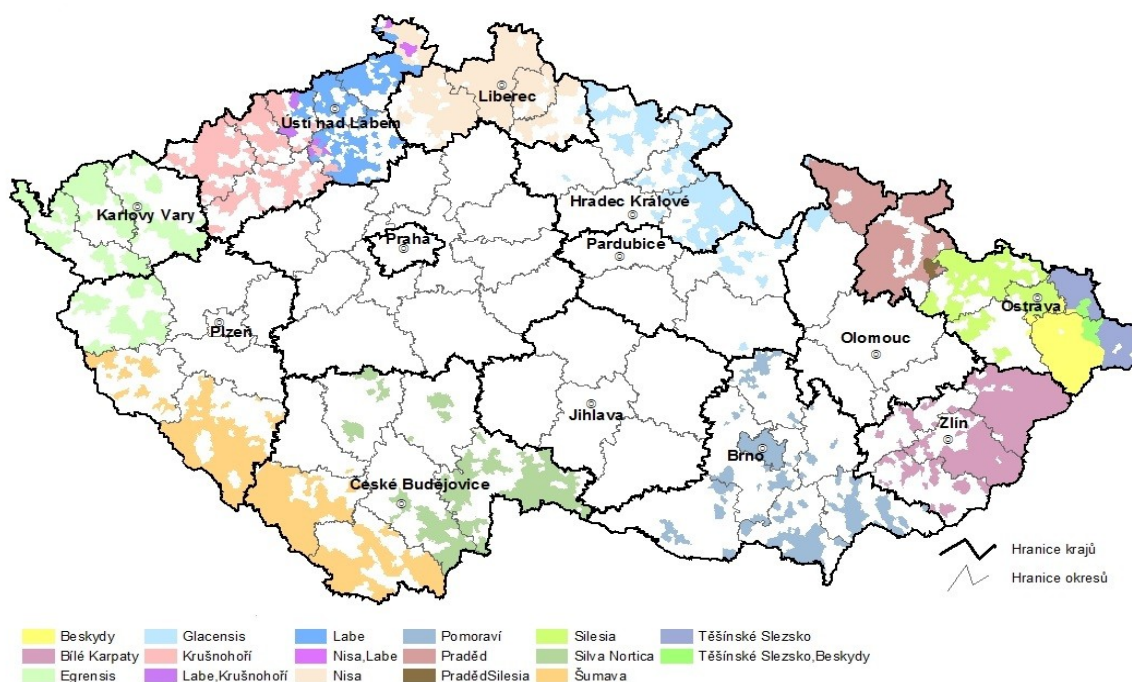
GIZ jsou evropským projektem přeshraniční spolupráce regionů, které vedou podél příhraniční oblastí Dolního Rakouska, ČR, Slovenska a Maďarska. Hlavním cílem je překonávat hranice, a to jak technické, tak společenské. Aktivita byly zaměřené na oblast hospodářství, kulturu a sociální oblast. V období 2007 – 2013 bylo možno využít k financování programů přeshraniční spolupráce. [3]

Euroregiony

Euroregiony, neboli regionální sdružení obcí, jsou důležitým článkem přeshraniční spolupráce v České republice. V rámci programů přeshraniční spolupráce spravují prostředky určené na projekty menších finančních objemů vždy příslušného programu daného území. Projekty bývají zaměřeny na prohloubení přímé komunikace a kooperace mezi obyvateli příhraničních regionů.[12]

V příhraničních oblastech České republiky k roku 2015 působí 13 Euroregionů, které jsou zobrazeny na níže uvedené mapě 2.2 a z toho v Moravskoslezském kraji se nachází čtyři Euroregiony.

Mapa 2.2 Euroregiony v ČR

Zdroj: ČSÚ: Euroregiony ČR. [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://csugeo.i-server.cz/xs/redakce.nsf/i/euroregiony>

Spolupráce této formy vzniká na území, kde se nachází určitá kulturní a hospodářská spojitost překračující státní hranice a kolikrát je daná také historicky. Hlavním cílem euroregionu je snaha o odstraňování nerovností a postupné vyrovnávání ekonomického a sociálního rozvoje na obou stranách hranice, tzn. zlepšování životních podmínek místního obyvatelstva. [3]

Partnerská města a obce

Základem této formy je dlouhodobá mezinárodní spolupráce mezi obcemi, která spočívá v pravidelném setkávání zástupců obcí a jejich občanů. Významem je výměna zkušeností v nejrůznějších oblastech (rozvoj obcí, sociální prostředí, cestovní ruch, fungování samosprávy) týkajících se života obce. Jedinečnost partnerství tkví v tom, že zapojuje všechny skupiny občanů. Ať už to jsou běžní občané, odborníci, podnikatelé, pracovníci různých organizací, nebo občanské spolky či organizace různého zaměření.

Rozlišujeme tři typy partnerské spolupráce:

- formální (oficiální) partnerství (podepsaná dohoda o spolupráci),
- spolupráce na společném projektu,
- neformální partnerství. [34]

Každé partnerství je unikátní, a proto by měla být partnerská obec v několika věcech podobná. V tomto případě může jít například o stejný počet obyvatel, zeměpisné umístění, hospodářské aktivity, historické vazby s jinými komunitami, hlavní sociální témata nebo témata týkající se životního prostředí. K počtu partnerských spoluprací obcí je obtížné se dopátrat a to i z důvodu, že mnohé obce mají více než jednoho partnera. K roku 2010 existovalo v ČR přes jeden tisíc partnerských spoluprací a nejčastěji byly s Polskem, Slovenskem a Německem. [35]

3 Hospodaření a členství obce Razová v místních formách spolupráce

Obec Razová se nachází v Moravskoslezském kraji, okres Bruntál, a rozprostírá se na levém břehu přehradní nádrže Slezská Harta. K 31. 12. 2014 v obci žilo 499 obyvatel na katastrálním území 3 188 hektarů, což je v příloze č. 3 zobrazeno. V příloze č. 4 jsou druhy pozemků na území obce. Orgány obce jsou starosta, místostarosta, zastupitelstvo obce a obecní úřad. Do zastupitelstva obce Razová se volí 9 členů, i když pro nynější volební období (2014 – 2018) má pouze 6 členů a to z důvodu rezignace tří zastupitelů a šesti náhradníků. Rada obce a funkce tajemníka není zřízena. Podle zákona o obcích je povinně zřízen finanční a kontrolní výbor.

3.1 Obec Razová

Podkapitola se zaměřuje na zkrácenou verzi dlouholeté historie obce a zmiňuje její důležité mezníky. U popisu současnosti obce se vyskytuje také charakteristika příspěvkové organizace zřizované obcí a spolků a sdružení působících na území obce.

3.1.1 Historie obce

První dochovaná písemná zmínka o obci Razová je z roku 1288. V době husitských válek byla obec vypálena a do roku 1531, kdy došlo k novému osídlení, byla obec nazývána Radsoff. Název obce byl odvozen podle zdejší staré slovanské osady a ta vznikla pravděpodobně podle zkratky osobních jmen Radmír, Radomír či Radslav. Dalšími používanými názvy obce byly Rasen, Rase a Rasse. Do roku 1851 měla obec Razová také statut města.

V roce 1863 byla postavena první školní budova a v roce 1870 byl zřízen poštovní úřad. Do roku 1928 stál v obci pivovar bratří Bitmannů, později už jen sladovna a ta zanikla o jedenáct let později. Vzhledem k rozsáhlému katastru obce převládala zemědělská činnost, výroba a zpracovatelský průmysl. Vypěstované obilí zpracovávaly tři mlýny, které byly spojeny s pekárnou, pilou a sušárnou brambor (zánik 1946). V obci se také nacházela tkalcovna pro zpracování lnu a pískovcové lomy také pro těžbu sopečných tufitů. Obec se do roku 1935 mohla chlubit také vlastní elektrárnou. V minulosti většina obyvatel obce pracovala přímo v obci. [28]

3.1.2 Současnost obce

V současné době již musí většina obyvatel dojíždět za prací do nejbližších měst (Bruntál), protože v obci už není takové zemědělské a průmyslové využití. K roku 2015 byl podíl nezaměstnaných osob v obci 20,29 % z celkového počtu obyvatel. Na Úřadě práce je evidovaných 70 uchazečů z obce. [16] Na území obce je evidováno 126 ekonomických subjektů, z toho 111 podnikajících fyzických osob a 15 právnických osob. Podnikatelské subjekty jsou zaměřeny především na zemědělství, lesnictví a rybářství, stavebnictví, velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel a dále např. na ubytování, stravování a pohostinství, peněžnictví a bankovníctví či kulturní, zábavní rekreační činnosti. [15] V příloze č. 5 jsou podrobnější informace o ekonomických subjektech. Z hlediska sociální vybavenosti je v obci Základní škola a Mateřská škola, přísp.org., Česká pošta, kulturní dům, areál fotbalového hřiště, dva obchody se smíšeným zbožím, tři restaurační zařízení a několik malých penzionů. Obcí vede státní komunikace (Bruntál – Razová – Leskovec nad Moravicí – Bílčice) a je zajištěna pravidelná linková autobusová doprava. Nejbližší vlakové nádraží ČD se nachází v Bruntále (12 km). V roce 2016 dojde k realizaci přístavu a lodní dopravy na trase Razová – Roudno, kdy se předpokládá zvýšení cestovního ruchu. Obcí vedou také cyklostezky.

Příspěvková organizace:

Základní škola a Mateřská škola Razová

V roce 1863 byla v obci postavena první školní budova. V minulosti do základní školy dojížděly děti i ze sousedních obcí tj. z Leskovce nad Moravicí, Roudna, Karlovce a Nové Pláně. V té době se počet vyšplhal až na 218 žáků. Od roku 1992 se snížil počet žáků na 123 a tento počet se ustálil. Hlavním důvodem snížení počtu žáků byla výstavba přehradní nádrže Slezská Harta, tudíž děti z okolních vesnic přestaly dojíždět do místní školy. Od počátku roku 2003 se stala základní škola právním subjektem a součástí jednoho celku se stala také mateřská škola. Od 1. září 2004 začala škola fungovat jako malotřídní škola pro žáky 1. – 5. ročníku. [36]

K 1. 9. 2015 navštěvuje základní školu celkem 34 žáků. Žáci jsou organizováni ve třech třídách, kdy je spojený 2. a 3. ročník, 4. a 5. ročník. Od školního roku 2015/2016 byl provoz mateřské školy přemístěn do nově rekonstruovaných prostor v přízemí budovy základní školy. Na základě provedené rekonstrukce bylo požádáno o navýšení kapacity mateřské školy z dosavadních 20 na 25 dětí. Tato kapacita byla v roce 2015 zcela naplněna.

ZŠ a MŠ se podílí i na různých akcích jako je tříkrálová sbírka, školní dětský ples, talent školy či školní akademie a dále pro děti pořádá různé zájmové kroužky. [37]

Spolky a sdružení:

Myslivecký spolek Razová, z.s.

V roce 1962 vznikla v obci dvě sdružení a to Myslivecké sdružení Razová (užívalo polní honitbu) a Myslivecké sdružení Razová – Dlouhý vrch (užívalo lesní honitbu). V roce 1975 započala integrace honiteb a tvořily se nové, větší honitby. Z tohoto důvodu došlo ke sloučení těchto dvou sdružení a od roku 1978 fungovalo na území obce pouze jedno sdružení pod názvem Myslivecké sdružení Razová. Od roku 1993 byly v katastru obce opět dvě honitby. Myslivecké sdružení Razová fungovalo dále jako občanské sdružení, které neužívalo honitbu a vlastnilo pouze Myslivecký dům. Druhou vzniklou honitbou bylo Myslivecké sdružení Razová – Liščí vrch, které mělo polní honitbu. Členy obou sdružení byly stejné osoby v počtu 14 členů.

K roku 2015 byly oba spolky tj. Myslivecký spolek Razová a Myslivecký spolek Liščí vrch Razová sloučeny a od tohoto data je v obci jeden spolek a tím je Myslivecký spolek Razová. V současné době má spolek deset členů. Každoročně pořádá zkoušky uchazečů o první lovecký lístek, svod loveckých psů, mariášový turnaj, prezentace spolku u příležitosti dnů obce, myslivecký den s ochutnávkou zvěřinových jídel a vepřové hody s ochutnávkou zabijačkových jídel.

Razovské ženy, z.s.

Razovské ženy, dříve však Český svaz žen, který začal pracovat již v 60. letech minulého století. Takto fungoval v Razové do roku 1991, kdy byla činnost přerušena. V roce 2003 byla činnost opětovně zahájena a hlavním úkolem bylo obnovit tradice a činnosti pro děti. [17]

Vznik občanského sdružení Razovské ženy byl v roce 2012. K roku 2016 již přeměna formy organizace na zapsaný spolek. V dnešní době mají Razovské ženy kolem 60 členek. V obci pořádají především akce pro děti a těmi jsou např. slet čarodějnic, dětský den, ukončení prázdnin či Mikuláš, ale také pro dospělé různé taneční zábavy.

SOKOL Razová, z.s.

Fotbalový klub má dlouholetou tradici. Vznikl v roce 1946 pod názvem TJ Sokol Razová. Ve fotbalu byly zastoupeny týmy jak žáků, tak i mužů. V dnešní době už je pouze tým mužů a to musí ještě dokupovat hráče z jiných týmů, aby byli schopni hrát v plném počtu. K roku 2015 došlo ke změně na zapsaný spolek a funguje pod názvem SOKOL Razová. Kromě účasti na fotbalovém utkání tento spolek organizuje pravidelné tréninky a stolní tenis i pro veřejnost, turnaj ve fotbale, Štěpánský turnaj v sálové kopané a taneční zábavy.

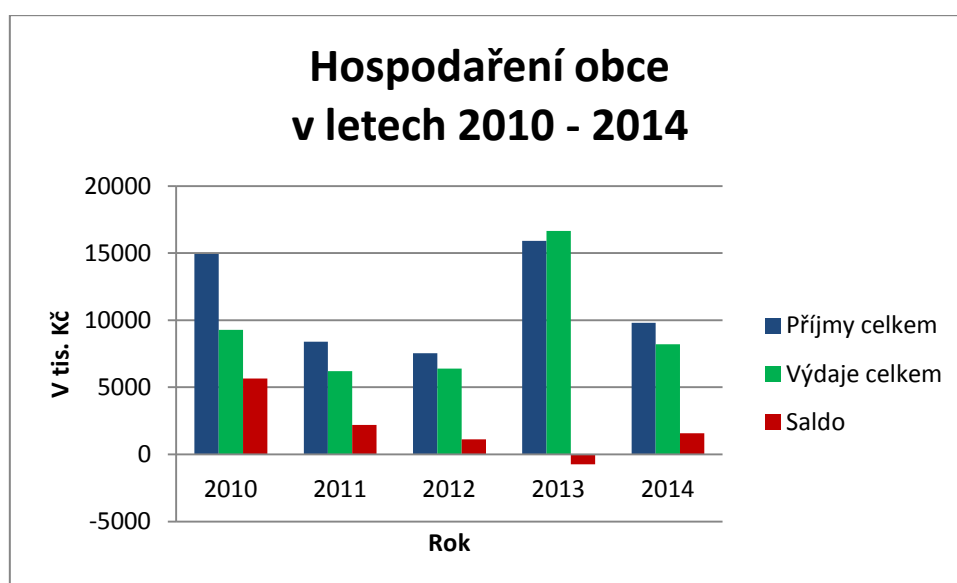
3.2 Hospodaření obce v letech 2010 – 2014

Hospodaření obce probíhá na základě každoročně schvalovaného rozpočtu. V této podkapitole je popsán rozpočet obce dle druhového třídění a také dle odvětvového třídění.

3.2.1 Rozpočet obce dle druhového třídění

Obec Razová hospodařila v letech 2010 – 2014 se záporným saldem pouze v jednom roce a to v roce 2013. Záporné saldo bylo způsobeno tím, že v roce 2013 proběhly projekty, které ale byly dofinancovány až v roce 2014. V ostatních letech, tj. 2010, 2011, 2012 a 2014 hospodařila obec s kladným saldem, kdy nejvyššího kladného salda dosáhla v roce 2010 a to okolo 5,5 milionů Kč. Vývoj příjmů, výdajů a salda v jednotlivých letech zobrazuje graf 3.1.

Graf 3.1 Struktura konsolidovaných příjmů, výdajů a salda obce (v tis. Kč)

Zdroj: Závěrečné účty obce Razová 2010 – 2014, graf vlastní zpracování

Příjmy obce

Jedna z forem třídění příjmů a výdajů je dle druhového hlediska. V příloze č. 6 je zobrazeno hledisko druhového třídění, které je rozděleno do čtyř kategorií a to daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery.

Daňové příjmy tvoří podstatnou složku příjmů obce. V období let 2010 – 2014 daňové příjmy neklesly po hranici 5 mil. Kč a navíc rok od roku tyto příjmy rostou. Růst daňových příjmů je v důsledku změn v zákonných normách týkajících se daní a zákona o rozpočtovém určení daní.

Největší podíl na daňových příjmech během sledovaného období tvoří daně z příjmu FO a daně z příjmu PO (kromě roku 2011). Tento podíl se pohybuje mezi 40 – 44 % k celkovým daňovým příjmům. Tyto daně byly nejvyšší v roce 2014 a činily něco málo přes 3 mil. Kč. Rozdíl obou daní je maximálně 200 tis. Kč. Druhou daní, s největším podílem na daňových příjmech, je daň z přidané hodnoty (DPH). Podíl k celkovým daňovým příjmům se pohybuje mezi 38 – 42 %. Nejvyšší nárůst podílů byl v roce 2013, kdy vzrostl o 4 % oproti předchozímu roku. V přepočtu na koruny to byl nárůst o 500 tis. Kč, což bylo nejvíce za období let 2010 – 2014. V roce 2014 obec získala na základě DPH skoro 3 mil. Kč do svého rozpočtu. Mezi další daně patří daň z nemovitých věcí, která zaujímá podíl 10 – 13 % k celkovým daňovým příjmům. V posledních dvou letech sledovaného období to byl právě ten nejnižší podíl. V roce 2012 byly tyto příjmy nejvyšší a to 720 tis. Kč a následující rok nastal největší pokles a to o 57 tis. Kč. Poslední kategorií daňových příjmů jsou daně a poplatky z vybraných činností a služeb. Do této kategorie patří místní poplatky (poplatek ze psů, poplatek za lázeňský a rekreační pobyt, poplatek za užívání veřejného prostranství apod.), poplatky a odvody z oblasti životního prostředí či správní poplatky. Tyto daně a poplatky tvoří nejmenší podíl k celkovým daňovým příjmům a tento podíl se pohybuje od 5 – 6 % v období let 2010 – 2014. Jejich výše se pohybuje během celého období v rozmezí 300 – 350 tis. Kč.

Nedaňové příjmy jsou závislé na hospodářské činnosti obce. Do té se řadí příjem z pronájmu majetku i užívatelské poplatky, které občané hradí obci za poskytované služby. Ve sledovaném období měly nedaňové příjmy poměrně kolísavý vývoj, což lze v příloze č. 5 vidět. Největšího nárůstu došlo v roce 2011, kdy se zvýšily tyto příjmy oproti roku 2010 o necelých 517 tis. Kč. Následující rok však došlo k největšímu poklesu a to necelých

606 tis. Kč. V roce 2013 byl mírnější nárůst a v roce 2014 dosahovaly daňové příjmy cca 0,9 mil. Kč.

Kapitálové příjmy tvoří nejnižší položku v rozpočtu obce. Důvodem této skutečnosti je, že tyto příjmy vznikají prodejem dlouhodobého majetku. V roce 2010 dosáhly kapitálové příjmy nejvyšší úrovně, kdy se suma vyšplhala na více než 0,5 mil. Kč. Následující rok následoval pokles již na 70 tis. Kč. Nejnižší suma kapitálových příjmů byla však zaznamenána v roce 2013, kdy se jednalo o pouhých 15,5 tis. Kč.

Přijaté transfery neboli dotace, tvoří významnou položku v rozpočtu obce, které jsou poskytovány obcím z jiných veřejných rozpočtů. Dotace se člení na nárokové, které jsou obcím automaticky poskytovány po splnění určitých kritérií a nenárokové, o které si musí obec první zažádat. Během sledovaného období je zaznamenán kolísavý vývoj přijatých transferů a to způsobuje podíl nenárokových dotací. V každém roce sledovaného období byla minimální výše dotace 1 mil. Kč. Nejvyšší úrovně přijatých transferů bylo v letech 2010 a 2013, kdy to byla částka více než 8 mil. Kč. V roce 2010 obec získala dotaci od Státního zemědělského intervenčního fondu na opravu místních komunikací ve výši 4 mil. Kč. V tomtéž roce došlo také k dofinancování zrealizovaných projektů z roku 2009. A v roce 2013 byla schválena investiční dotace ze Státního fondu životního prostředí na energetickou úsporu budovy Základní školy a Mateřské školy ve výši 7,5 mil. Kč.

Výdaje obce

Dle druhového třídění rozlišujeme výdaje běžné a kapitálové. V příloze č. 5 je zobrazen vývoj výdajů obce Razová v letech 2010 – 2014.

Běžné výdaje jsou poměrně stabilní položkou a důvodem je, že představují výdaje k financování běžných a pravidelně se opakujících potřeb. Mohou to být výdaje na zajištění veřejného pořádku, veřejné osvětlení, veřejnou zeleň, veřejné komunikace a další oblasti, které zajišťuje obec. Ve sledovaném období v prvních třech letech se běžné výdaje držely u hranice 6 mil. Kč, avšak v roce 2013 došlo k nárůstu o 863 tis. Kč oproti předchozímu roku. V roce 2014 dosáhly běžné výdaje více než 7 mil. Kč.

Oproti běžným výdajům mají **kapitálové výdaje** investiční charakter a jsou určeny k financování dlouhodobých potřeb. V této položce se promítají výdaje na nákup budov a pozemků, modernizaci či rekonstrukci movitého a nemovitého majetku. Kapitálové výdaje jsou také závislé na přijatých dotacích z jiných veřejných rozpočtů. Během let 2010 – 2014 měly kapitálové výdaje poměrně kolísavý vývoj. V roce 2010 dosahovaly výše necelé

4 mil. Kč. V tomto roce vznikly tak vysoké výdaje z důvodu opravy místní komunikace. V následujících dvou letech nedosáhly výdaje k financování dlouhodobých potřeb ani 1 mil. Kč. V roce 2013 byly nejvyšší ve sledovaném období a byly ve výši téměř 10 mil Kč. Tyto výdaje byly způsobeny zateplením budovy Základní školy. V roce 2014 poklesly o 8,7 mil. Kč.

Financování

Zastoupeno v 8. třídě druhového členění a obsahuje stavové údaje. Financování je závislé na charakteru salda, které může být kladné nebo záporné. Když dojde k rozpočtovému schodku (příjmy < výdaje), musí mít financování kladné znaménko. Obec musí čerpat finanční prostředky na úhradu schodku. V opačném případě (příjmy > výdaje) má financování záporné znaménko a obec má volné prostředky, tudíž je může půjčit jiným subjektům, nebo je umístit na kapitálový trh či vložit do rezerv. [11]

V tab. 3.1 je zobrazen přehled financování v letech 2010 – 2014.

Tab. 3.1 Financování obce Razová v letech 2010 – 2014 (v tis. Kč)

Způsob financování	2010	2011	2012	2013	2014
Krátkodobé financování z tuzemska					
Změna stavu krátk. prostředků na BÚ	-879,93	-1 974,00	-1 133,76	748,52	-1 579,03
Dlouhodobé financování z tuzemska					
Dlouhodobé přijaté půjčené prostředky	-	-	-	-	-
Uhrazené splátky dlouh. prostředků na BÚ	-4 795,00	-110,00	-	-	-
Krátkodobé financování ze zahraničí	-	-	-	-	-
Dlouhodobé financování ze zahraničí	-	-	-	-	-
Opravné položky k peněžním operacím	22,07	-111,26	-	-	-
Financování	-5 652,86	-2 195,26	-1 133,76	748,52	-1 579,03

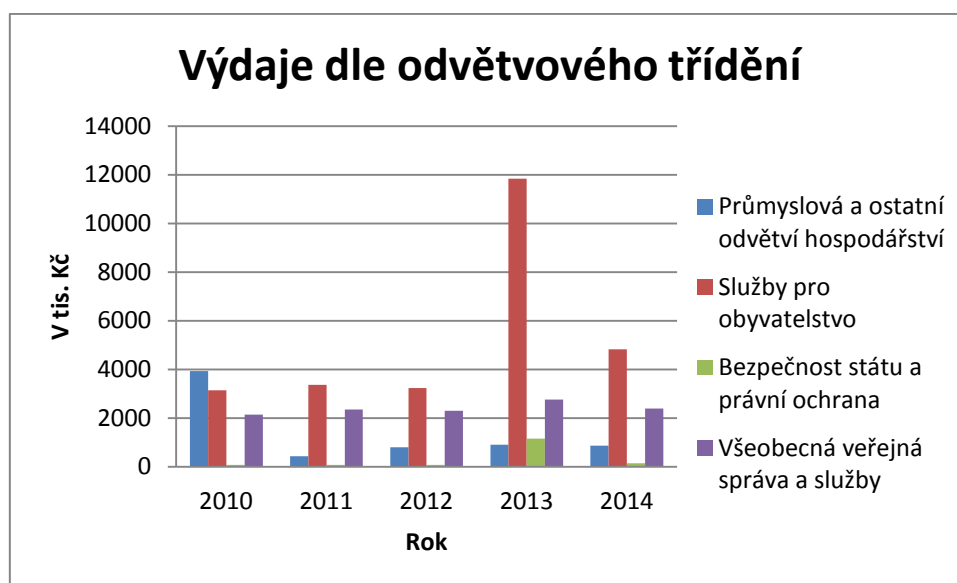
Zdroj: Závěrečné účty obce Razová 2010 – 2014, tabulka vlastní zpracování

V obci Razová ve sledovaném období byl schodek rozpočtu pouze v jednom roce a to v roce 2013, kdy se schodek vyšplhal na částku skoro 750 tis. Kč. Tento schodek byl kompenzován krátkodobým financováním z tuzemska. V ostatních letech byl rozpočet obce v přebytku.

3.2.2 Výdaje obce dle odvětvového třídění

Další formou třídění výdajů může být dle odvětvového hlediska. Toto hledisko se řadí do šesti samostatných skupin. V grafu 3.2 lze vidět, že obec Razová používá z těchto šesti skupin pouze čtyři skupiny odvětvového třídění, které jsou popsány dále v textu.

Graf 3.2 Struktura výdajů obce dle odvětvového třídění v letech 2010 – 2014 (v tis. Kč)

Zdroj Monitor: obec Razová. [online]. [cit. 2016-03-17]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2014/obce/detail/00296287>, graf vlastní zpracování

Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství je jednou ze skupin odvětvového třídění. Její vývoj je poměrně kolísavý. Nejvyšší výdaje do tohoto odvětví byly v roce 2010, kdy dosáhly hodnoty 3 932,- tis. Kč a k celkovým výdajům to byl 42 % podíl. Téměř 3,5 mil. Kč bylo vynaloženo na pozemní komunikace. Naopak nejnižší výdaje byly v roce 2011 a dosahovaly částky 425 tis. Kč. Nejnižší podíl k celkovým výdajům byl v roce 2013 a to pouhých 5 %.

Podstatnou část výdajů tvoří **Služby pro obyvatelstvo**, které byly kromě roku 2010 nejvyšší ze všech čtyř skupin výdajů dle odvětvového hlediska. Nejvyšší byly v roce 2013, kdy tyto výdaje tvořily podíl 71 % z celkových výdajů. Důvodem byla rekonstrukce základní školy, na kterou bylo použito 9,5 mil. Kč. Nejnižší byly v roce 2010, jejíž výše činila 3 138 tis. Kč a v následujících dvou letech byly zhruba na stejné úrovni.

Výdaje s nejmenším podílem na celkových výdajích tvoří **Bezpečnost státu a právní ochrana**. Jejich podíl tvoří zhruba 1,5 % z celkových výdajů. Ve sledovaném období nastala výjimka v roce 2013, kdy jejich podíl byl 7 %, a dosahovaly částky 1 155 tis. Kč, která byla použita na požární ochranu.

Poslední skupinou výdajů dle odvětvového třídění používané v obci je **Všeobecná veřejná správa a služby**. Tyto výdaje jsou zhruba stejně vysoké, co do sumy a jejich průměrná

velikost je 2 390 tis. Kč. Co do podílu k celkovým výdajům to není už tak vyrovnané. Nejvyšší podíl tvořily tyto výdaje v roce 2011 a to 37 % a naopak nejnižší v roce 2013 a to pouhých 16 %.

3.3 Využívané formy spolupráce obce

Obec Razová v letech 2010 – 2014 využívala forem spolupráce ve čtyřech svazcích. Těmi jsou Mikroregion Slezská Harta, MAS Nízký Jeseník (dnes již jen MAS Hrubý Jeseník) a Euroregion Praděd, které jsou více přiblíženy v této podkapitole. Čtvrtou formou spolupráce je Svaz měst a obcí, který byl v podkapitole 2.3.3 již specifikován.

3.3.1 Mikroregion Slezská Harta

Dobrovolný svazek obcí byl založen v roce 2003. Svazek obcí má celkem 13 členů a těmi jsou: Obec Razová, Obec Leskovec nad Moravicí, Město Horní Benešov, Obec Staré Heřmínovy, Obec Valšov, Obec Lomnice, Obec Moravskoslezský Kočov, Obec Mezina, Obec Milotice nad Opavou, Obec Dlouhá Stráň, Obec Roudno, Město Bruntál, Obec Nová Pláň.

Mikroregion Slezská Harta vznikl za účelem ochrany a prosazování společných zájmů obcí v okolí vodní nádrže Slezská Harta a realizace společných cílů na základě priorit stanovených tímto svazkem. Oblastmi, na které se svazek obcí zaměřuje, jsou oblast cestovního ruchu, škola obnovy venkova a jiné oblasti společného zájmu.

Orgány organizace

Členská schůze je řídicí orgán, který je tvořen statutárními zástupci členských obcí. Pokud se nemůže tento statutární zástupce zúčastnit, může na základě písemného zmocnění pověřit svým zastupováním jinou osobu. Každý člen svazku má jeden hlas. Členská schůze se schází dle potřeby, avšak nejméně jednou za šest měsíců. Svolává ji předseda svazku a mohou se jich zúčastnit také občané členských obcí. Členská schůze rozhoduje o všech záležitostech týkajících se činnosti, majetku a hospodaření svazku.

Statutárními orgány jsou **předseda a místopředseda**, kteří jsou voleni ze zástupců členů svazku. V době nepřítomnosti předsedy jej zastupuje místopředseda a spolupodepisuje doklady ve styku s finančním ústavem. Předseda spolu s účetní připravuje rozpočet, rozpočtové změny a účetní závěrku hospodaření svazku.

Kontrolním orgánem je **revizní komise**, která je složena ze zástupců členů svazku. Tento orgán má tři členy a ty volí členská schůze. Revizní komise provádí kontrolu hospodaření svazku a o své činnosti vyhotovuje průběžné zprávy včetně návrhů na opatření. [44]

3.3.2 MAS Hrubý Jeseník

MAS Hrubý Jeseník je nezávislým partnerstvím občanů, neziskových organizací, podnikatelů a veřejné správy, tj. obcí, svazků obcí a organizací jimi zřizovaných. Toto partnerství spolupracuje na rozvoji venkovské oblasti metodou LEADER a získává finanční podporu z EU i národních programů pro svůj region. Základním cílem MAS je zlepšování kvality života a životního prostředí ve venkovské oblasti. Hlavním posláním partnerství je přispívat vlastní činností k dosahování obecného blaha formou komunitně vedeného místního rozvoje.

Historii spolku tvoří historie dvou později sloučených místních akčních skupin, a to MAS Hrubý Jeseník a MAS Nízký Jeseník. MAS vznikaly z iniciativy místních subjektů, především měst a obcí, také z iniciativy zemědělců, ke kterým se postupem času přidávali další podnikatelé a neziskové organizace. Postupně se tvořilo místní partnerství, které v roce 2005 (MAS Nízký Jeseník) a 2006 (MAS Hrubý Jeseník) položilo základ pro oficiální ustavení v té době občanských sdružení. Od 1. 1. 2014, dle Nového občanského zákoníku, jsou MAS spolkem. Od poloviny roku 2014 vedly kroky ke sloučení obou MAS pod názvem MAS Hrubý Jeseník, kdy na počátku roku 2015 formálně vznikla jedna MAS a to MAS Hrubý Jeseník. V příloze č. 7 jsou zobrazeny hranice MAS Hrubý Jeseník. Důvodem sloučení byla skutečnost, že území je sourodé a není efektivní pro jeho další rozvoj, dělit jej do dalších částí. Toto zvětšené území v současné době (k roku 2015) zahrnuje celkem 63 subjektů, z toho je 37 ze soukromého sektoru a 26 z veřejného sektoru.

Obec Razová původně spadala pod MAS Nízký Jeseník. K roku 2014 má obec Razová na MAS podíl z hlediska km² 5,84 % a z hlediska počtu obyvatel má podíl 1,38 %. [46]

MAS Nízký Jeseník

MAS Nízký Jeseník byla založena v roce 2005 a její území je součástí Moravskoslezského kraje a Olomouckého kraje zahrnující 19 obcí a měst. Členy byly Bílčice, Dlouhá Stráň, Dvorce, Domašov nad Bystřicí, Horní Benešov, Horní Loděnice, Horní Životice, Křišťanovice, Leskovec nad Moravicí, Mezina, Moravskoslezský Kočov, Milotice nad Opavou, Moravský Berou, Norberčany, Razová, Roudno, Staré Heřminovy, Svobodné Heřmanice a Valšov. V území byly pouze malé obce, které jsou od sebe v poměrně

velkých vzdáleností. V roce 2013, rok před sloučením s MAS Hrubý Jeseník, měla MAS Nízký Jeseník 43 členů, z toho 19 obcí, 17 podnikatelů a 7 společenských organizací.

Za období 2007 – 2013 MAS Nízký Jeseník vyhlásila celkem 11 výzev k předkládání projektů. Celkem bylo podáno 64 projektů. Podané projekty se týkaly zlepšování vybavenosti a vzhledu obcí a vybavenosti zájmových organizací, které představovaly celkem 59 % rozdělených dotací. Dále to byla podpora podnikatelů v cestovním ruchu a to ve výši 23 % rozdělených dotací. V menší míře potom byly podpořeny investice zemědělců a podnikatelů (celkem 15 % rozdělených dotací) a vzdělávací projekty (celkem 3 % rozdělených dotací). Žadateli o tyto dotace byli převážně obce, zájmové organizace, zemědělci a drobní další podnikatelé. [20]

Orgány organizace

Nejvyšším orgánem spolku je **Valná hromada**, jedná se o kolektivní orgán, který je tvořen všemi členy spolku. Každý člen spolku má na jednání právo jednoho hlasu. Člen spolku může být pro jednání Valné hromady zastoupen na základě plné moci. Předseda Výboru svolává Valnou hromadu nejméně jedenkrát do roka. Do působnosti Valné hromady náleží např. schvalování, změna či doplnění stanov spolku, nebo schvalování účetní závěrky a výroční zprávy.

Statutárními orgány jsou **předseda a místopředseda**, kteří řídí a organizují činnost spolku mezi zasedáními Valné hromady a schůzemi Výboru. V případě nepřítomnosti předsedy Výboru jej zastupuje místopředseda. O své činnosti musí předseda průběžně informovat Výbor a členskou základnu spolku.

Výbor je rozhodovací orgán spolku zajišťující činnost spolku dle usnesení Valné hromady v souladu se stanovami. Výbor odpovídá za svou činnost Valné hromadě, odpovídá za hospodaření spolku a ověření správnosti hospodaření externím auditem. Výbor volí Valná hromada z členů spolku a má min. 7 členů, kdy musí být dodržena podmínka, že veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin Výboru nesmí představovat více než 49 % hlasovacích práv. Při hlasování projektů musí být min. 50 % z neveřejné sféry. Schází se dle potřeby, avšak nejméně čtyřikrát do roka. Výbor MAS Hrubý Jeseník má v současné době (2015) devět členů.

Kolektivní kontrolní orgán spolku je **Kontrolní komise**, která je volena Valnou hromadou z členů spolu. Komise musí mít min. 5 členů, což je i počet kontrolní komise MAS Hrubý Jeseník v současné době (2015).

Výběrová komise je kolektivní orgán spolku s výběrovou funkcí, kdy členové výběrového orgánu musí být voleni ze subjektů, které na území MAS prokazatelně místně působí. Komise má min. 5 členů a je volena na období jednoho roku, přičemž je možné opakované zvolení. V současné době (2015) má MAS Hrubý Jeseník šesti člennou výběrovou komisi. Do kompetence náleží předvýběr projektů na základě stanovených objektivních kritérií. [45]

3.3.3 Euroregion Praděd

Euroregion Praděd je dobrovolné sdružení českých a polských spolků a svazků měst a obcí, které se nacházejí na území okresů Bruntál a Jeseník v České republice a na území Opolského Slezska (vojvodství Opole) v Polské republice. Rámcové dohody o vzniku česko-polského euroregionu bylo podepsáno v roce 1997 v Jeseníku.

Hlavním předmětem činnosti Euroregionu je podpora a realizace česko-polské spolupráce v příhraničním regionu na území okresů Bruntál a Jeseník s cílem potlačit negativní vliv existence státní hranice a periferní polohy území. Také zároveň zajistit rovnoměrný rozvoj tohoto regionu po obou stranách hranice a tím umožnit plynulou integraci území v rámci EU. Oblastmi, ve kterých Euroregion Praděd rozvíjí spolupráci v příhraničních územích, jsou rozvoj venkova a cestovního ruchu, dopravní infrastruktura a dopravní obslužnost, podpora podnikání a místní ekonomiky, rozvoj lidských zdrojů, euroregiony a fondy Evropské unie.

K roku 2014 sdružuje Euroregion Praděd 71 obcí a 5 přidružených členů na straně české a 39 obcí a 5 okresů na straně Polské. [19]

Orgány organizace

- společné pro obě národní části

Nejvyšším orgánem Euroregionu je **Parlament Euroregionu**, který je 30 členný a je tvořen 15 delegáty každé národní strany Euroregionu. Každá strana si ze svých delegátů volí předsedu a dva místopředsedy, kteří se současně stávají členy Prezidia.

Prezidium Euroregionu je rozhodující a zastupující orgán mezi zasedáními Parlamentu. Prezidium má 6 členů a je tvořeno třemi členy Parlamentu z každé národní části Euroregionu.

➤ orgány české strany

Nejvyšší orgán národní strany Euroregionu je **Valná hromada české strany Euroregionu**, kdy členové jsou statutární zástupci. Mezi pravomoci Valné hromady patří např. schvalování základních záměrů a cílů, rozhodování o přijetí dalších členů sdružení či o vyloučení člena ze sdružení, volí členy Rady národní strany Euroregionu a schvalování výši členských příspěvků.

Rada české strany Euroregionu je výkonný orgán národní části Euroregionu s všeobecnou působností. Rada má 15 členů a členové Rady se stávají současně členy Parlamentu. V čele Rady stojí předseda, který je zvolen na funkční období. Rada plní úkoly Valné hromady.

Funkce **tajemníka** je zřízena pro plnění administrativních úkolů, které jsou spojeny s činností orgánů národní části Euroregionu.

Pracovní skupiny jsou jmenovány Radou a jsou jí řízeny a koordinovány. Vypracovávají návrhy společných projektů. [43]

3.4 Výdaje obce na svazky

Náklady obce, které vkládá do svazků, tvoří členské příspěvky a mimořádné příspěvky. Členské příspěvky jsou pravidelné roční platby, kdežto mimořádné příspěvky se poskytují jen za výjimečné, předem dohodnuté situace.

3.4.1 Členské příspěvky

Všichni členové daného svazku mají povinnost platit členské příspěvky, které jsou hlavním zdrojem svazku a jsou použity na financování běžných nákladů. Výši těchto členských příspěvků stanoví Valná hromada. Členské příspěvky se také mohou odvozovat od počtu obyvatel dané obce. V tab. 3.2 je zobrazena výše členských příspěvků obce do jednotlivých svazků a v jednotlivých letech.

Tab. 3.2 Přehled členských příspěvků obce Razová do svazků v letech 2010 – 2014 (v Kč)

Svazek/rok	2010	2011	2012	2013	2014
Mikroregion Slezská Harta	7 590	7 725	7 800	7 875	7 785
MAS Nízký Jeseník	1 278	1 288	1 313	1 305	1 263
Euroregion Praděd	1 518	1 545	1 560	1 569	2 595
Svaz měst a obcí	1 510	0	1 525	1 522	2 505

Zdroj: Závěrečné účty obce Razová 2010 – 2014, tabulka vlastní zpracování

Nejvyšší položkou členských příspěvků jsou příspěvky do Mikroregionu Slezská Harta a jsou více než čtyřikrát vyšší než příspěvky do ostatních svazků. Během let 2010 – 2013 se rok od roku zvyšovaly, byť to bylo o pár korun. Nejvyšší nárůst byl zaznamenán v roce 2010, kdy se zvýšily o 135,- Kč oproti předchozímu roku. V roce 2014, jako jediném ze sledovaného období, byl pokles o 90,- Kč.

Do Euroregionu Praděd plynuly členské příspěvky, které nepřesáhly výši 1,5 tis. Kč. Rok od roku se navyšovaly a nejvyšší nárůst byl v roce 2014 a to o více než 1 tisíc Kč.

Výše příspěvků do Svazu měst a obcí byl téměř v obdobné výši jako u Euroregionu Praděd. V roce 2011 nastala situace, kdy nebyl poskytnut žádný členský příspěvek do tohoto svazku a důvodem bylo to, že není vyžadována každoroční platba. Tudíž z hlediska vývoje, byl rok 2011 zlomový, kdy byl největší pokles příspěvků a naopak v roce 2012 největší nárůst oproti roku 2011. Pokud pomineme nulový stav v roce 2011, tak největší nárůst nastal v roce 2014, kdy se výše příspěvku navýšila o necelých tisíc korun.

Nejnižší členské příspěvky obce byly zasílány do MAS Nízký Jeseník. Jejich vývoj v jednotlivých letech byl mírně kolísavý. Do roku 2012 stoupaly, v roce 2011 o 10,- Kč a v roce 2012 o 25,- Kč oproti předchozímu roku. V dalším roce, tj. 2013, byl pokles o 8,- Kč, ale největší pokles nastal v roce 2014 a to o 42,- Kč.

3.4.2 Mimořádné příspěvky

Mezi mimořádné příspěvky jsou zařazeny takové platby obce do svazků, které jsou určeny na konkrétní účel a převážně po předchozí dohodě všech členů daného svazku. Z obce Razová plynuly mimořádné příspěvky pouze do Mikroregionu Slezská Harta a MAS Nízký Jeseník.

Do Mikroregionu proběhly tyto příspěvky ve třech letech sledovaného období. V roce 2010 to byl příspěvek ve výši 41 999,- Kč na rozvoj. Další příspěvek zasílala obec v roce 2012 a to ve výši 66 000,- Kč. Následující rok to byla částka 20 000,- Kč, která byla určena na akci Vodnický splav.

Obec Razová poskytla MAS Nízký Jeseník pouze jeden mimořádný příspěvek ve sledovaném období a to v roce 2010, kdy byl ve výši 9 250,- Kč a byl určen na cyklostezky.

4 Zhodnocení zapojení obce Razová do spolupráce mezi obcemi

Zhodnocení spolupráce je uskutečněno na základě příjmů a výdajů plynoucích ze spolupráce mezi obcí a jednotlivými svazky. Po analýze zhodnocení následují příklady návrhu na řešení neaktivní spolupráce.

4.1 Příjmy obce ze svazků

Těmito příjmy jsou myšleny dotace, které obec získala právě prostřednictvím různých forem spolupráce. Přehled výše dotací a realizovaných projektů se nachází v podkapitolách a s nimi i stručné informace o uskutečněných projektech v rámci spolupráce.

4.1.1 Získané dotace prostřednictvím svazků

Jelikož má obec Razová dlouhodobě malý počet obyvatel a někdy je problém dosáhnout na některé dotační tituly, tak prostřednictvím různých forem spolupráce může dosáhnout na více dotačních titulů. V tab. 4.1 je zobrazen přehled příjmů v podobě dotací, na které obec Razová dosáhla prostřednictvím svazků, jejímž je členem. V tabulce se nachází pouze Mikroregion Slezská Harta a MAS Nízky Jeseník. Důvodem je to, že prostřednictvím Euroregionu Praděd a Svazu měst a obcí neplynuly žádné dotace.

Tab. 4.1 Přehled dotací získaných prostřednictvím svazků v obci Razová v letech 2010 - 2014 (v Kč)

Svazek/rok	2010	2011	2012	2013	2014
Mikroregion SH	228 745	8 538	41 636	11 846	24 923
MAS Nízky Jeseník	-	209 930	-	-	109 900

Zdroj: Interní dokumentace Mikroregionu Slezská Harta a MAS Nízky Jeseník, tabulka vlastní zpracování

Na první pohled je zřejmé, že prostřednictvím Mikroregionu SH bylo každý rok dosaženo na některé dotace. V případě MAS Nízky Jeseník proběhly pouze dotace ve dvou letech sledovaného období.

4.1.2 Projekty realizované v letech 2010 – 2014

V této podkapitole se nachází přehled projektů realizovaných v letech 2010 – 2014 v jednotlivých svazcích, které se ale týkaly obce Razová. V Euroregionu Praděd během těchto let neproběhl žádný projekt, který by se přímo obce Razová týkal, proto zde není ani uveden.

Mikroregion Slezská Harta

Projekty Mikroregionu Slezská Harta jsou převážně zaměřeny na společné kulturní akce. Tyto akce slouží jako podpora společenské a kulturní spolupráce a osvětová činnost mezi obcemi Mikroregionu SH prostřednictvím společného pořádání programů pro děti a mládež, obyvatele, turisty a návštěvníky. Během roku je v území pořádáno kolem dvaceti společenských akcí, které napomáhají k lepšímu vzájemnému poznání a rozvoji kontaktů v rámci vesnických komunit. Tradiční venkovské akce kladou důraz na specifičnost podhorského území tak, aby přitáhly pozornost turistů a návštěvníků z širokého okolí a tím se zvýšila návštěvnost území Mikroregionu Slezská Harta.

Přehled projektů obce Razová realizovaných prostřednictvím Mikroregionu Slezská Harta se nachází v tab. 4.2, ve které je také schválená výše dotace a čerpané finanční prostředky z poskytnuté dotace.

Tab. 4.2 Přehled projektů realizovaných Mikroregionem Slezská Harta (v Kč)

Rok	projekt	schválená výše dotace	čerpané finanční prostředky
2010	Orientačně-navigační systém Mikroregionu SH	889 000,-	889 000,-
	Jednotný propagační projekt Mikroregionu SH	611 000,-	611 000,-
	Lodní doprava na SH	1 000 000,-	989 080,-
	Souznění - společenská, kulturní a jiná setkání v území okolo SH	500 000,-	484 609,20
2011	Vodnický SPLAV	111 000,-	110 998,-
2012	Harmonie na SH - kulturní, společenská a jiná setkání	500 000,-	441 265,80
	Vodnický SPLAV	100 000,-	100 000,-
2013	Odborné poradenství Mikroregionu SH	54 000,-	54 000,-
	Vodnický SPLAV	100 000,-	100 000,-
2014	Vodnický SPLAV	100 000,-	100 000,-
	Podpora TIC v MSK pro rok 2014	34 000,-	34 000,-
	Odborné poradenství venkovské oblasti Mikroregionu SH	40 000,-	40 000,-
	Provozování veřejné lodní dopravy na vodní nádrži SH	150 000,-	150 000,-

Zdroj: Interní dokumenty Mikroregionu Slezská Harta 2010 – 2014, tabulka vlastní zpracování

Dotace byly poskytnuty z rozpočtu Moravskoslezského kraje. Programy těchto dotací však už byly různé. Prostředky plynuly z programů Podpora turistických oblastí v Moravskoslezském kraji, Podpora obnovy a rozvoje venkova Moravskoslezského kraje a Podpora turistických informačních center v Moravskoslezském kraji.

Informace k některým projektům:

Vodnický SPLAV, aneb velké setkání vodníků na Slezské Hartě je od roku 2011 projekt probíhající pravidelně v červenci u hladiny (i na hladině) Slezské Harty a v obcích okolo přehrady Vodnické slavnosti neboli hudebně – divadelní festival. Jedná se o několikadenní akci v obcích okolo Slezské Harty a jednou z těchto obcí je i obec Razová. Na každý den je připraven zábavný program nejen pro děti, ale i pro dospělé. [30]

Projekt **Společně poznáme okolí Slezské Harty**, od roku 2010 pořádá Mikroregion Slezská Harta společnou akci „Cyklozávod horských kol Cross Boar“ kolem Slezské Harty, která je medializována i v televizi a rozhlasových stanicích.

Mikroregion postrádal ucelený a jednotný systém označení atraktivit cestovního ruchu. Cílem projektu všech obcí na území Mikroregionu bylo vytvořit propojenou síť značek, turistických tabulí u příjezdů do území, směrových tabulí a informačních cedulí o atraktivitách cestovního ruchu v oblasti. K tomuto sloužil projekt **Orientačně – navigační systém v Mikroregionu Slezská Harta**.

Projekt **Jednotný propagační projekt Mikroregionu Slezská Harta** byl zaměřen na propagaci Mikroregionu a zejména na tvorbu propagačních materiálů a účinné propagace v médiích. V Mikroregionu chyběly tematické a kvalitní propagační materiály věnované území Slezské Harty.

Cílem projektu **Lodní doprava na Slezské Hartě** bylo vytvořit ucelený systém veřejné lodní dopravy na Slezské Hartě a zároveň podpořit rozvoj celé oblasti. V rámci projektu byla realizována přístaviště v obci Roudno a Leskovci nad Moravicí a zbývající mola čekají na svou realizaci, jedním z nich je i právě molo v obci Razová.

MAS Hrubý Jeseník

V obci Razová prostřednictvím MAS Nízký Jeseník proběhly v těchto letech dva projekty. První projekt se týkal **Rekonstrukce střechy obecního úřadu** v obci Razová. Celkové skutečné náklady činily 424 020,- Kč, ale byla získána dotace na tento projekt ve výši

209 930,- Kč. Druhý projekt se týkal **vybavení pro sportovní a kulturní vyžití** v obci Razová. Celkové skutečné náklady tohoto projektu byly 157 000,- Kč, ale byla poskytnuta dotace na tento projekt ve výši 109 900,- Kč.

4.2 Souhrnné zhodnocení příjmů a výdajů plynoucích ze spolupráce

Přehled příjmů a výdajů plynoucích ze spolupráce a jejich zhodnocení se nachází v této podkapitole. Zhodnocení je bráno z různých hledisek. Mezi sledovaná hlediska patří přepočet na jednoho obyvatele, podíl na rozpočet obce a hledisko ročního salda.

4.2.1 Z hlediska přepočtu na obyvatele

V této části byly využity informace o počtu obyvatel obce Razová z ČSÚ. V obci nebyly příliš velké rozdíly v počtu obyvatel v letech 2010 – 2014. V tab. 4.3 jsou zobrazeny jejich počty vždy k 1. 1. daného roku.

Tab. 4.3 Počet obyvatel v obci Razová v letech 2010 - 2014

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
počet obyvatel	515	513	523	519	499

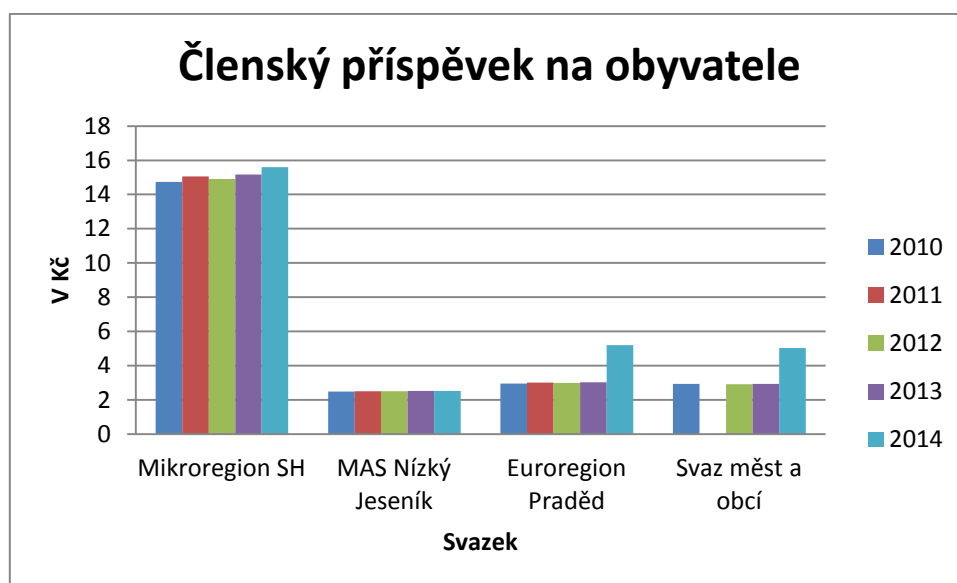
Zdroj: ČSÚ: Databáze demografických údajů za obce ČR. [online]. [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>, tabulka vlastní zpracování

Počet obyvatel v obci Razová se pohybuje okolo 500 obyvatel. Ve sledovaném období byl největší počet obyvatel v roce 2012 a to 523 a naopak nejnižší byl v roce 2014. V tomto roce byl počet 499 a je to jediný rok ve sledovaném období, kdy klesl pod hranici 500 obyvatel.

Členské příspěvky

V grafu 4.1 se nachází přehled členských příspěvků přepočtených na obyvatele v jednotlivých formách spolupráce během let 2010 – 2014.

Graf 4.1 Členské příspěvky obce do svazků na obyvatele (v Kč)

Zdroj: Závěrečné účty obce Razová 2010 – 2014, tabulka vlastní zpracování

Nejvyšší členské příspěvky na obyvatele byly poslány do Mikroregionu Slezská Harta a ty se pohybovaly mezi 14 – 16,- Kč. V období let 2010 – 2014 byl nejnižší v roce 2010, kdy se jednalo o částku 14,74 Kč a nejvyšší potom v roce 2014 a činil 15,60 Kč/obyvatele.

Ve zbylých třech formách spolupráce se částka členského příspěvku na obyvatele pohybovala mezi 2 – 6,- Kč až na výjimku v roce 2011 v podobě nulového členského příspěvku u Svazu měst a obcí. U MAS Nížký Jeseník byl vývoj členského příspěvku na obyvatele v letech 2010 - 2014 téměř stejný a činil 2,50 Kč/obyvatele. U Euroregionu Praděd se první čtyři roky sledovaného období částka na obyvatele pohybovala kolem 3,- Kč, ale v roce 2014 byl zaznamenán nárůst na 5,20 Kč. Tento poměrně stejný vývoj byl i u Svazu měst a obcí, kromě roku 2011, kdy nebyl zaslán žádný členský příspěvek.

Celkové příjmy a výdaje na obyvatele

V následující tab. 4.4 je zobrazeno hledisko přepočtu na jednoho obyvatele z pohledu celkových příjmů a výdajů obce Razová a to za jednotlivé svazky a v jednotlivých letech sledovaného období.

Tab. 4.4 Celkové příjmy a výdaje obce na obyvatele plynoucí ze spolupráce (v Kč)

Rok	2010		2011		2012		2013		2014		celkem	
svazek	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V
Mikroregion SH	444	96	17	15	80	141	23	54	50	16	613	322
MAS Nízký Jeseník	0	20	409	3	0	3	0	3	220	3	629	31
Euroregion Praděd	0	3	0	3	0	3	0	3	0	5	0	17
Svaz měst a obcí	0	3	0	0	0	3	0	3	0	5	0	14

Zdroj: Závěrečné účty obce Razová a interní dokumenty jednotlivých svazků 2010 – 2014, tabulka vlastní zpracování

Již na první pohled na výše uvedenou tabulku je zřejmé, že ne všude plynuly obci příjmy a výdaje z jednotlivých svazků. Mikroregion SH je výjimkou v tom smyslu, že zde v každém roce obec získala dotace prostřednictvím tohoto svazku, na straně příjmů a byly zde poskytnuty příspěvky, na straně výdajů. Ve třech letech (tj. 2010, 2011 a 2014) z pěti let sledovaného období navíc tyto příjmy převyšovaly výdaje. S nejvyšší částkou se operovalo v roce 2010, kdy byl dokonce příjem na obyvatele vyšší o 348,- Kč oproti výdajům. Naopak nejvyšší rozdíl, kdy výdaje převyšovaly příjmy, byl v roce 2012 a to o částku 61,- Kč/obyvatele.

V případě MAS Nízký Jeseník ve třech letech (tj. 2010, 2012 a 2013) neplynuly obci žádné dotace prostřednictvím tohoto svazku, tudíž i políčka příjmů jsou prázdná. Avšak příjmy převyšovaly výdaje v roce 2011 o 406,- Kč/obyvatele a v roce 2014 o 217,- Kč/obyvatele, takže ztrátové položky ve zbylých třech letech byly s přehledem vyrovnány.

Euroregion Praděd a Svaz měst a obcí nevykazují žádné příjmové položky, protože prostřednictvím těchto svazků nebyly obci poskytnuty žádné dotace. Z toho vyplývá, že v celém sledovaném období výdaje převyšují příjmy, takže z hlediska přepočtu na obyvatele se jedná o ztrátovou záležitost, i když se v součtu jedná pouze o pár korun. U Euroregionu je to 17,- Kč/obyvatele a u Svazu měst a obcí se jedná o částku 14,- Kč/obyvatele.

4.2.2 Z hlediska podílu na rozpočtu obce

Zhodnocení spolupráce z hlediska podílu na rozpočtu obce bylo využito informací z kap. 3.2.1, která se zabývala rozpočtem obce Razová dle druhového třídění v letech

2010 – 2014. Tab. 4.5 tedy vykazuje podíly celkových příjmů a výdajů, které plynuly obci ze spolupráce s jednotlivými svazky, na rozpočtu obce ve sledovaném období.

Tab. 4.5 Podíl celkových příjmů a výdajů na rozpočtu obce (v %)

Rok	2010		2011		2012		2013		2014	
svazek	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V
Mikroregion SH	1,53	0,53	0,06	0,08	0,28	0,80	0,08	0,30	0,17	0,08
MAS Nízký Jeseník	-	0,11	1,41	0,01	-	0,01	-	0,01	0,74	0,01
Euroregion Praděd	-	0,02	-	0,02	-	0,02	-	0,02	-	0,03
Svaz měst a obcí	-	0,02	-	-	-	0,02	-	0,02	-	0,03

Zdroj: Závěrečné účty obce Razová a interní dokumenty jednotlivých svazků 2010 – 2014, tabulka vlastní zpracování

Ze stejných důvodů, jako v předchozím zkoumaném hledisku, nejsou obsaženy údaje ve všech položkách příjmů a výdajů. Příjmy a výdaje vyplývající ze spolupráce obce s jinými formami spolupráce netvoří na samotném rozpočtu obce příliš velký podíl. Na straně příjmů je to průměrně 0,2 % a na straně výdajů je to průměrně 0,1 % za celé sledované období.

Nejvyšší podíl na celkových příjmech obce, získané formou dotací, byl prostřednictvím MAS Nízký Jeseník a činil 2,14 % za celé sledované období. S podílem 2,12 % na celkových příjmech to byl Mikroregion Slezská Harta. Z hlediska výdajů měl nejvyšší podíl na celkových výdajích obce Mikroregion Slezská Harta, kdy se jednalo o 1,80 % za celé sledované období. Další v pořadí byla MAS Nízký Jeseník (0,17 %), Euroregion Praděd (0,09 %) a Svaz měst a obcí (0,8 %)

V případě, že se vezme podíl z pohledu přijatých transferů, tak Mikroregion Slezská Harta měl nejvyšší podíl na této kategorii v roce 2010 a to 2,75 %. Ve zbylých čtyř letech sledovaného období to byl podíl do 0,5 % na přijatých transferech. Dotace obci prostřednictvím MAS Nízký Jeseník proběhly pouze ve dvou letech. V roce 2011 činil podíl 14,48 % a v roce 2014 to byl podíl 6,36 % na přijatých dotacích.

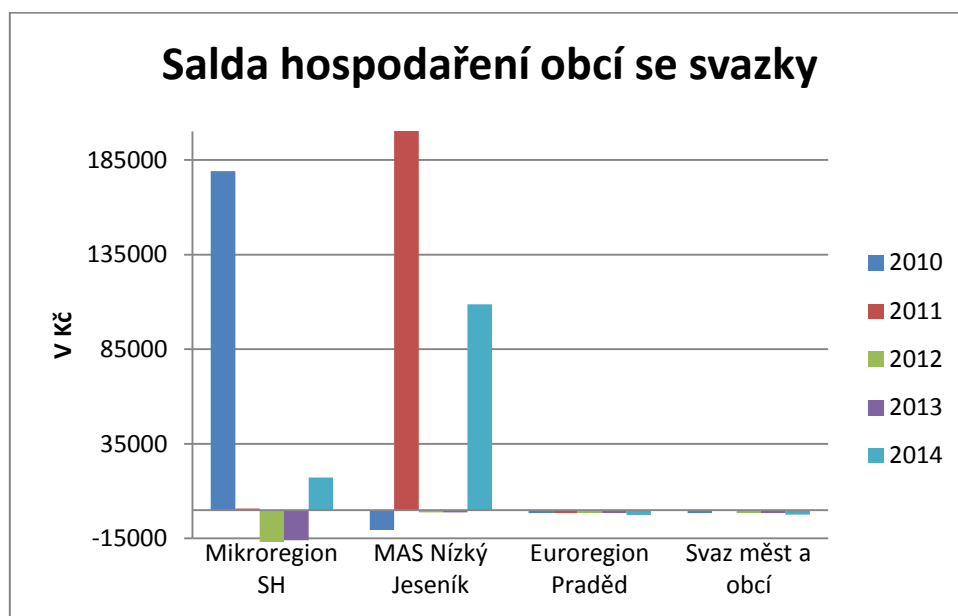
Na druhou stranu z pohledu běžných výdajů se tento podíl pohybuje do 1,5 %. U Mikroregionu Slezská Harta byl tento podíl nejvyšší a to v celém sledovaném období. V roce 2012 se dokonce vyšplhal podíl na 1,35 % běžných výdajů obce. U MAS Nízký Jeseník to bylo 0,02 %, kromě roku 2010, kdy to byl podíl 0,19 % na běžných výdajích obce. U Euroregionu Praděd a Svazu měst a obcí je tento podíl na běžných výdajích obce totožný

a činil 0,03 % v letech 2010 – 2013 a v roce 2014 to bylo 0,05 %. Výjimku tvořil rok 2011 u Svazu měst a obcí, kdy nebyly žádné výdaje obce do tohoto svazku.

4.2.3 Z hlediska ročního salda

Velmi důležitým ukazatelem na hospodaření obce je také saldo a záleží, jestli je kladné či záporné. V případě kladného salda, může obec tento přebytek převést do dalšího období a dále využít. Ale v případě záporného salda, musí tento schodek financovat buď přebytkem z minulých let, nebo formou půjčky z jiných institucí. Graf 4.2 zobrazuje salda (od příjmů odečteny výdaje) vzniklá ze spolupráce obce se svazky v jednotlivých letech sledovaného období.

Graf 4.2 Salda hospodaření obcí se svazky v letech 2010 – 2014 (v tis. Kč)

Zdroj: Závěrečné účty obce a interní dokumenty jednotlivých svazků 2010 – 2014, tabulka vlastní zpracování

Mikroregion Slezská Harta dosáhl nejvyššího kladného salda v roce 2010 a to bylo 179 tis. Kč. Záporné saldo měl ve dvou letech (tj. 2012 a 2013), které dohromady činilo 48 193,- Kč. V případě financování záporného salda z minulých let, by Mikroregion SH byl ještě v kladném zůstatku 148 914,- Kč za sledované období.

Nejvyššího kladného salda dosáhla MAS Nízký Jeseník v roce 2011, kdy to byla částka ve výši 208 642,- Kč. Záporné saldo měla ve třech letech (tj. 2010, 2012 a 2013) a to činilo dohromady 13 146,- Kč. Ale díky kladnému saldu ve dvou letech sledovaného období, které činilo dohromady 317 279,- Kč, je tato částka poměrně zanedbatelná.

Kladného salda ani v jednom roce sledovaného období nedosáhl ani Euroregion Praděd, ani Svaz měst a obcí. U Euroregionu Praděd činilo záporné saldo dohromady 8 787,- Kč a u Svazu měst a obcí to bylo 7 062,- Kč za celé sledované období.

4.3 Návrh na řešení neaktivní spolupráce s Euroregionem Praděd

Z předchozí podkapitoly (tj. 4.2) je zřejmé, že na úrovni Euroregionu Praděd a Svazu měst a obcí neprobíhá efektivní spolupráce ve prospěch obce Razová z pohledu vynaložených a získaných finančních prostředků. Jelikož v současné době (v roce 2016) není obec Razová již členem Svazu měst a obcí, tak se dále práce tímto svazkem nezabývá a zaměřuje se pouze na Euroregion Praděd.

4.3.1 Objem finančních prostředků v období 2007 - 2013

V letech 2007 – 2013 probíhal Fond mikroprojektů, který byl realizován v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika (OPPS ČR – PR 2007 – 2013). Fond mikroprojektů je specifický nástroj určený pro podporu projektů lokálního významu s příhraničním dopadem. Cílem je rozvíjet a podporovat spolupráci mezi komunitami na obou stranách hranice a zaměřit se na zlepšování kulturních, sociálních a ekonomických vztahů.

V tomto programovém období bylo na území České republiky realizováno 397 projektů. Objem alokace finančních prostředků a skutečně čerpaných finančních prostředků české strany z OPPS ČR – PR 2007 – 2013 je zobrazen v tab. 4.6, kde je zároveň přepočten na člena české strany Euroregionu Praděd a na obyvatele obce Razová. Přepočty jsou v tomto případě pouze orientační, kdy ukazují, kolik průměrně mohla obec Razová získat finančních prostředků na dotacích prostřednictvím Euroregionu Praděd.

Tab. 4.6 Alokace Euroregionu Praděd 2007 – 2013 na české straně (v tis.)

Měna	akolace	skutečně čerpano	na člena české strany	na obyvatele obce Razová
€ ¹	3 849,35	3 736,44	49,16	0,10
Kč	104 182,71	101 126,75	1 330,62	2,67

Zdroj: Výroční zpráva Euroregionu Praděd za rok 2014, tabulka vlastní zpracování

Přepočty jsou na období sedmi let, takže na jeden rok se jedná o částku cca 190 tis. Kč na člena české strany. Takže během let 2010 - 2013 mohla obec Razová teoreticky získat dotace ve výši kolem 760 tis. Kč. V přepočtu na obyvatele obce Razová by se jednalo zhruba o částku 1,5 tis. Kč.

4.3.2 Předpokládaný objem finančních prostředků v období 2014 – 2020

Nový program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika se nazývá INTERREG V a úzce navazuje na program z období 2007 – 2013. Program se však liší specifickými požadavky kladenými na programy cíle Evropské územní spolupráce. Každý projekt musí být realizován alespoň 2 partnery, přičemž jeden z nich musí být z ČR a jeden z Polské republiky a tito příjemci musí splnit 3 ze 4 forem spolupráce, přičemž první dvě formy spolupráce musí být naplněny u každého projektu. Mezi formy spolupráce patří společná příprava, společná realizace, společný personál a společné financování.

Financování mikroprojektů na české straně bude probíhat takovým způsobem:

- dotace z Evropského fondu pro regionální rozvoj bude činit max. 85 % celkových způsobilých výdajů,
- min. 15 % z vlastních zdrojů žadatele.

Tematické zaměření a podpora mikroprojektů v rámci Euroregionu Praděd bude probíhat ve dvou prioritních osách. Jsou jimi Prioritní osa 2 – Rozvoj potenciálu přírodních a kulturních zdrojů pro podporu zaměstnanosti a Prioritní osa 4 – Spolupráce institucí a komunit.

¹ Aktuální kurz eura dle ČNB. [online]. [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://kurz-euro.cz/>

Předpokládaný objem prostředků z Operačního programu INTERREG V Euroregionu Praděd na období 2014 – 2020 obsahuje tab. 4.7, kde je přepočet na člena české strany a na obyvatele obce Razová. Opět jsou tyto údaje pouze orientační.

Tab. 4.7 Předpokládaná alokace Euroregionu Praděd 2014 – 2020 na české straně (v tis.)

Měna	alokace	na člena české strany	na obyvatele obce Razová
€ ²	3 222,14	42,40	0,08
Kč	87 207,27	1 147,46	2,30

Zdroj: Výroční zpráva Euroregionu Praděd za rok 2014, tabulka vlastní zpracování

Ve srovnání s minulým programovým obdobím (2007 – 2013) se jedná o nižší alokaci finančních prostředků a to o skoro 17 mil. Kč. V přepočtu na člena české strany se jedná o 183 tis. Kč a v přepočtu na obyvatele obce Razová o 0,4 tis. Kč nižší částku než v letech 2007 – 2013.

Na celé programové období by obec Razová mohla získat okolo 1 147 tis. Kč. V případě sledovaného období, tj. roku 2014, již mohla obec získat v průměru 163 tis. Kč, takže v přepočtu na jednoho obyvatele by to bylo 0,3 tis. Kč. Do budoucna by tedy obec z hlediska průměru mohla získat skoro 1 mil. Kč ze současného programového období.

4.3.3 Návrhy řešení

Předchozí text se zabýval situací, že reálně obec Razová mohla získat finanční prostředky prostřednictvím Euroregionu Praděd, protože bylo realizováno několik stovek projektů na území České republiky a došlo ke skutečnému čerpání několika milionů korun.

Existuje několik možností, jak řešit tuto neaktivní spolupráci obce Razová a Euroregionu Praděd. Například to mohou být:

Výstup obce Razová z Euroregionu Praděd

Obec mohla za sledované období ušetřit 8 787,- Kč, pokud se to vezme z hlediska celé doby členství v Euroregionu Praděd, tak tato částka je určitě vyšší a pokud se do budoucna tato situace nebude řešit, tak se tato suma bude dále navyšovat. Na rozpočet obce tyto výdaje tvoří pouze podíl 0,02 % za rok, ale i přesto by v obci mohly být tyto finanční prostředky využity jinak. Tato možnost je poněkud krajní případ.

²Aktuální kurz eura dle ČNB. [online]. [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://kurz-euro.cz/>

Pro obec by bylo vhodné, kdyby se touto problematikou zabýval někdo aktivně. Ztížená situace je ještě v tom, že pro současné programové období (2013 – 2020) je podmínkou, že každý projekt musí být realizován alespoň dvěma partnery, přičemž jeden z nich musí být z Polska. Z čehož vyplývá, že první se musí navázat kontakt s takovým partnerem a shodnout se na stejném projektu.

Spolupráce s partnerskou obcí

V současné době obec Razová nespolupracuje s žádnou partnerskou obcí ze zahraničí. Tudíž by se dala řešit neaktivní spolupráce s Euroregionem Praděd právě touto cestou. Obec by mohla navázat spolupráci se členským městem v Polsku, které by nejvíc vyhovovalo vzájemným požadavkům. A na základě této formy spolupráce by společně mohla realizovat nejen projekty, které by probíhaly prostřednictvím Euroregionu Praděd.

Pověření člena zastupitelstva

Z ekonomického hlediska by bylo vhodné, kdyby se této aktivní činnosti ujal někdo ze zastupitelů obce. Jenomže může nastat takový problém, že se toho nikdo nebude chtít sám dobrovolně ujmout, protože se jedná o další práci a čas navíc. Ještě přichází v úvahu, že by starosta obce někoho sám pověřil, ale to už by bylo opět nespravedlivé vůči zbylým pěti zastupitelům.

Přijmutí dalšího pracovníka

Jednou z možností může být také přijmutí dalšího pracovníka, který se aktivně bude zabývat projekty a dotačními tituly. Touto činností by se nemusel zabývat pouze v rámci Euroregionu Praděd, ale také v ostatních formách spolupráce (MAS Hrubý Jeseník a Mikroregion Slezská Harta). Tato varianta už je poněkud nákladnější než předchozí možnosti. Následovalo by zde tedy zvážení obce, jestli by se jim vyplatilo investovat do dalšího pracovníka. Jak velký by byl zůstatek ze získaných finančních prostředků po odečtení nákladů na pracovníka, který by se aktivně zabýval projekty a na ně navazujícími dotačními tituly.

4.4 Srovnání výdajů plynoucích ze spolupráce s jinou obcí

Z hlediska výdajů plynoucích ze spolupráce je obec Razová srovnávaná s obcí Leskovec nad Moravicí a ta je mimo jiné sousedící obcí. K roku 2014 měl Leskovec n/M 425 obyvatel a jeho katastrální výměra byla 1 560 hektarů.

Obec nezřizuje žádnou příspěvkovou organizaci, ale do vybavenosti obce spadá kulturní dům, víceúčelové hřiště, dva obchody se smíšeným zbožím, dvě restaurace a několik penzionů. Ze složek a sdružení fungují v obci Hasiči, Sportovní klub, Český svaz žen, ÚAMK – Lučáři, Myslivecké sdružení a Český rybářský svaz. [27]

Obec Leskovec n/M také využívá čtyři formy spolupráce a těmi jsou Mikroregion Slezská Harta, MAS Hrubý Jeseník, Euroregion Praděd a Sdružení místních samospráv. Kromě poslední jmenované formy se jednalo o shodné formy spolupráce s obcí Razová v letech 2010 - 2014.

4.4.1 Z hlediska přepočtu na obyvatele

Prvním kritériem srovnání obcí jsou výdaje plynoucí ze spolupráce z hlediska přepočtu na obyvatele. Tab. 4.8 zobrazuje součty výdajů na obyvatele za všechny formy spolupráce dané obce v jednotlivých letech sledovaného období.

Tab. 4.8 Srovnání výdajů obcí do svazků na obyvatele (v Kč)

Obec	2010	2011	2012	2013	2014
Razová	123	21	150	62	28
Leskovec n/M	95	24	24	99	29

Zdroj: Závěrečné účty obce Razová a Leskovec nad Moravicí 2010 – 2014, tabulka vlastní zpracování

Obec Razová měla ve třech případech (tj. 2011, 2013 a 2014) menší výdaje na obyvatele, spojené se spoluprací obcí, než obec Leskovec n/M, i když celkový objem výdajů za pět let byl o 113,- Kč/obyvatele vyšší. Výše členských příspěvků na obyvatele je u Leskovce n/M v každém roce sledovaného období vyšší o 1 – 3,- Kč oproti Razové. V obci Razová se členské příspěvky pohybují okolo 21 – 28,- Kč/obyvatele a v obci Leskovec n/M je to 24 – 29,- Kč/obyvatele. Vyšší částka v jednotlivých letech je způsobena poskytnutím mimořádného příspěvku. V kap. 3.4.2 se nachází přehled a výše mimořádných příspěvků poskytnutých obcí Razová. V obci Leskovec n/M se jednalo o mimořádný příspěvek pro Mikroregion Slezská Harta v roce 2010 (32 000,- Kč) a v roce 2013 (20 000,- Kč) a pro MAS Nízký Jeseník v roce 2013 (12 000,- Kč).

4.4.2 Z hlediska podílu na rozpočtu obce

Druhým kritériem srovnání obcí Razová a Leskovec n/M jsou výdaje plynoucí ze spolupráce z hlediska podílu na rozpočtu dané obce. Tab. 4.9 zobrazuje součty podílů výdajů za všechny formy spolupráce dané obce v jednotlivých letech sledovaného období.

Tab. 4.9 Srovnání podílů výdajů obcí do svazků na rozpočty obcí (v %)

Obec	2010	2011	2012	2013	2014
Razová	0,68	0,11	0,84	0,35	0,15
Leskovec n/M	0,54	0,21	0,15	0,43	0,16

Zdroj: Závěrečné účty obce Razová a Leskovec nad Moravicí 2010 – 2014, tabulka vlastní zpracování

Opět jako v předchozím hledisku má obec Razová ve třech letech (tj. 2011, 2013 a 2014) sledovaného období nižší podíl výdajů, plynoucích ze spolupráce obcí, než Leskovec n/M. Podíly výdajů ve formě členských příspěvků se u obce Razová pohybují mezi 0,13 – 0,19 %, jednom případě (2013) je to pouze 0,07 % a u obce Leskovec n/M jsou tyto podíly okolo 0,11 – 0,21 %. Takže ani v jedné ze srovnávaných obcí nepřesáhly výdaje, spojené se spoluprací obcí, 1 %.

5 Závěr

Obec se může podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů zabývat spoluprací mezi obcemi a spoluprací s obcemi jiných států a to v různých formách. Obce mají právo být členy svazku obcí za účelem ochrany a prosazování společenských zájmů a také mohou vytvářet tyto svazky obcí. Dohromady mohou v současné době obce využívat 14 různých forem spolupráce na různých úrovních tj. mezinárodní, národní, regionální a územní. To je poměrně hodně forem spolupráce a některé se odlišují pouze maličkostmi. I celkový počet jednotlivých svazků je celkem vysoký, i když objem prostředků je stále stejný a jen se rozměňují do stále přibývajících svazků.

Cílem diplomové práce bylo zhodnocení spolupráce vybrané obce v různých formách spolupráce, jejíž je obec členem a to ve sledovaném období 2010 – 2014. Obec Razová byla během let 2010 – 2014 členem čtyř svazků na úrovni mezinárodní (Euroregion Praděd), národní (Svaz měst a obcí), regionální (Mikroregion Slezská Harta) a územní (MAS Hrubý Jeseník).

Nejvyšší výdaje obce související s členstvím v jednotlivých svazcích byly do Mikroregionu Slezská Harta a za celé sledované období to činilo 166 774,- Kč. Tato částka je složena jak z pravidelných členských příspěvků, tak i z mimořádných příspěvků. Dalším v pořadí byla MAS Nízký Jeseník v celkové částce 15 697,-. Nejnižší výdaje plynuly do Euroregionu Praděd, v částce 8 787,- Kč, a do Svazu měst a obcí to bylo 7 062,- Kč za celé sledované období.

V letech 2010 - 2014 získala obec Razová dotace prostřednictvím MAS Nízký Jeseník v celkové částce 319 830,- Kč a bylo to nejvíc ze všech čtyř svazků, jejímž je členem. O něco méně, tj. 315 689,- Kč, získala obec prostřednictvím Mikroregionu Slezská Harta. Na mezinárodní a národní úrovni nebyl během sledovaného období uskutečněn žádný projekt, tudíž z těchto dvou svazků neplynuly ani žádné finanční prostředky.

Při rozboru rozdílu mezi příjmy a výdaji, plynoucích ze spolupráce v jednotlivých letech daného svazku, bylo zjištěno, že Mikroregion Slezská Harta měl ve dvou letech (tj. 2012 a 2013) a MAS Nízký Jeseník měla ve třech letech (tj. 2010, 2012 a 2013) záporné saldo. I přes tato záporná salda obou jmenovaných svazků byla jejich kladná salda tak vysoká, že s přehledem pohltila ztrátu. To však neplatí u Euroregionu Praděd a Svazu měst a obcí, kdy

ve všech letech sledovaného období vykazovali záporná salda. Spolupráce u zmíněných dvou forem byla během sledovaného období pro obec Razová deficitní.

Jelikož obec Razová v současné době již není členem Svazu měst a obcí, protože začala využívat na národní úrovni jiný svazek a to Sdružení místních samospráv, tak se práce zabývá už jen problematikou neaktivní spolupráce obce s Euroregionem Praděd. Při rozboru alokace finančních prostředků na programové období 2007 – 2013 a programové období 2014 - 2020 bylo zjištěno, že obec mohla reálně získat prostřednictvím Euroregionu Praděd v průměru 870 tis. Kč za sledované období. Tato částka je však pouze orientační. Tudíž Euroregion Praděd aktivně funguje jako svazek, pro jehož účel byl založen a během programového období 2007 – 2013 bylo uskutečněno 397 projektů na českém území, což bylo o 78 projektů více než na polské straně. Pro řešení této neaktivní spolupráce mezi obcí Razová a Euroregionem Praděd přišlo v úvahu několik možností, nad kterými by mohlo zastupitelstvo obce Razová popřemýšlet. Jedna, poměrně krajní, varianta může být výstup obce Razová z daného svazku. Ale jelikož je členem již několik let a tudíž do této spolupráce do dnešního dne vložila více jak 10 000,- Kč, tak by byla škoda to jen tak zahodit. Proto je třeba, aby se někdo aktivně zabýval činností, která je spojena s návrhy na projekty a se sledováním vypisovaných dotačních titulů. Touto osobou by mohl být např. zastupitel či nově přijatý pracovník, kdy už by se ale muselo zvážet nákladové hledisko. Jednou z podmínek pro realizaci projektů prostřednictvím Euroregionu Praděd je také, že na projektu se musí podílet jak česká, tak polská strana. Tudíž by pro obec bylo vhodné, nalézt partnerskou obec na polské straně, která je také členem Euroregionu Praděd a s ní realizovat projekty prostřednictvím uvedeného svazku.

Dílčím cílem práce bylo srovnání obce Razová s jinou obcí z hlediska výdajů vynaložených na spolupráci. Srovnávanou obcí se stala obec Leskovec nad Moravicí, která je mimo jiné sousedící obcí obce Razová a s přibližně stejným počtem obyvatel. Ve sledovaném období byla členem tří ze čtyř stejných svazků jako obec Razová. Při přepočtu výdajů na obyvatele se výsledky obou obcí zas tak moc nelišily. U členských příspěvků, které se pohybovaly u obce Razová v průměru 24,- Kč/obyvatele a u obce Leskovec n/M 25,- Kč/obyvatele, to byl rozdíl pouze pár korun. Rozdílnou výši částky tedy dělaly poskytnuté mimořádné příspěvky svazkům. I přes tyto příspěvky během sledovaného období se nikdy nevyšplhala částka výdajů nad 150,- Kč/obyvatele za jeden rok. Z pohledu podílů výdajů na rozpočet dané obce to bylo obdobné. Tento podíl ani v jednom roce ani u jedné z obcí nepřekročil během

sledovaného období 1 %. Z toho vyplývá, že stejně velké obce ve stejném okrese nemají příliš velké rozdíly ve výdajích na různé formy spolupráce.

Hypotézou diplomové práce bylo, že obec nevyužívá vždy formy spolupráce, které jsou jí přínosem. V tomto smyslu se za přínos považovalo to, že přijaté dotace, které obec získala prostřednictvím určité formy spolupráce, jsou vyšší než vložené finanční prostředky. Obce se kolikrát stanou členem nějakého svazku, kdy čas začne plynout a obce platí pravidelné členské příspěvky a po letech si ani neuvědomí, že je daná spolupráce pro obec ztrátová. Asi taktéž neplatí to, že když obec bude v co největším počtu různých svazků, tak tím víc jí to bude přínosem. Uvedenou hypotézu tedy lze potvrdit na základě čtvrté kapitoly, kdy byla provedena analýza spolupráce obce s uvedenými formami spolupráce. Z této analýzy lze vyvodit, že pro obec byla spolupráce ve dvou svazcích, tj. Euroregion Praděd a Svaz měst a obcí, během let 2010 – 2014 ztrátová.

Pro vypracování teoretické části byla použita odborná literatura, platná legislativa a teoretické poznatky předchozího studia. V praktické části bylo pomocí metody analýzy příjmů a výdajů obce, souvisejících s využíváním různých forem spolupráce, provedeno zhodnocení této spolupráce ve sledovaném období 2010 – 2014. Pro potřeby sumarizace a zhodnocení zjištěných poznatků bylo využito metody syntézy a indukce. Metody komparace bylo využito v poslední části práce, kdy dochází k porovnání dvou obcí z hlediska spolupráce.

Obec Razová k roku 2016 vstoupila do nově vzniklého dobrovolného svazku obcí Bruntálsko, který sdružuje všechny obce v okrese Bruntál. Účelem tohoto svazku obcí má být ochrana a prosazování společných zájmů, zmnožení sil a finančních prostředků u záměrů přesahujících svým rozsahem a významem každou z členských obcí, zajišťování všestranného rozvoje členských obcí svazku a celkového rozvoje území. Pravdou je, že to je jediný svazek, který sdružuje všechny obce v okrese Bruntál, ale otázkou však je, z jakého úhlu se uchopí této spolupráce. Členský příspěvek činí 1,- Kč/ obyvatele, což až tak příliš do rozpočtu obce nezasáhne.

Přínos spolupráce obcí nemusí být brán pouze z finančního hlediska, jak tomu bylo v této práci. Může to být bráno třeba i z informačního hlediska. Zástupci členů (např. starostové) daného svazku pořádají pravidelná setkání, na kterých si vyměňují cenné informace, které pak zužitkují. Dalším může být politické hledisko, kdy v takovém větším počtu mohou mít vyšší politickou moc, kterou mohou využít při rozhodování.

Seznam použité literatury

a) Knihy

- [1] ČERMÁK, Daniel a Jana VOBECKÁ. *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011, 181 s. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-067-4.
- [2] ČERNOHORSKÝ, Jiří (ed.). *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010*. Vyd. 1. Praha: Svaz měst a obcí České republiky, 2010, 184 s. ISBN 978-80-254-8660-3.
- [3] GALVASOVÁ, Iva. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Vyd. 1. Brno: Georgetown, 2007, 138 s. ISBN 978-80-86251-20-2.
- [4] KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 297 s. ISBN 978-80-7357-910-4.
- [5] KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Zuzana. *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů*. Praha: Auditorium, 2014, 233 s. ISBN 978-80-87284-44-5.
- [6] MARKOVÁ, Hana. *Finance obcí, měst a krajů*. Vyd. 1. Praha: Orac, 2000, 190 s. ISBN 80-86199-23-1.
- [7] MATĚJOVÁ, Lenka (ed.) a Dagmar ŠPALKOVÁ (ed.). *Proceedings of the 17th international conference Current trends in public sector research*. 1st ed. Brno: Masaryk University, 2013, 313 s. ISBN 978-80-210-6159-0.
- [8] PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 238 s. ISBN 978-80-210-4511-8.
- [9] PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-698-1.
- [10] PEKOVÁ, J., J. Pilný a J. Jetmar. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- [11] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015, 280 stran. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-5608-0.

b) Elektronické zdroje

- [12] Centrum pro regionální rozvoj ČR: *Cíl 3*. [online]. [2015-11-02]. Dostupné z: <http://www.cil3.cz/euroregiony.htm>
- [13] Český statistický úřad: *Databáze demografických údajů za obce ČR*. [online]. [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>
- [14] Český statistický úřad: *Euroregiony ČR*. [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://csugeo.i-server.cz/xs/redakce.nsf/i/euroregiony>
- [15] Český statistický úřad: *Veřejná databáze*. [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profiluzemi&uzemiprofil=31588&u=__V_UZEMI_43_597724#
- [16] Český statistický úřad: *Veřejná databáze - Nezaměstnanost v obcích vybraného SO ORP*. [online]. [cit. 2016-03-17]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystupobjekt&verze=1&z=T&f=TABULKA&nahled=N&sp=N&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_null_null_&katalog=30853&zo=N&pvo=ZAMD004&pvokc=65&pvoch=8103&c=v3~2_RP2015MP12DPPDM#w=
- [17] Český svaz žen Razová: *Historie*. [online]. [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://www.csz-razova.estranky.cz/clanky/historie.html>
- [18] EPRAVO.cz: *Zájmová sdružení PO*. [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/zajmova-sdruzeni-pravnickych-osob-ve-svetle-noveho-obcanskeho-zakoniku-85632.html>
- [19] EUROREGION PRADĚD: *Vznik Euroregionu Praděd*. [online]. [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <http://www.europraded.cz/index.php?show=uvodem>
- [20] Jedeme všichni: *MAS Nízký Jeseník*. [online]. [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://www.jedemevsichni.eu/o-projektu/informace-o-mas/mas-nizky-jesenik/>
- [21] Mapový server: *Mikroregiony*. [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: http://mapy.crr.cz/tms/crr_a/mikro/index.php?mikro=1#c=3536025%252C5519376&z=0&l=ajax_mikro,ajax_mikro_plochy&p=&

- [22] MAS Frýdlantsko – *Beskydy: LEADER 2014 – 2020*. [online]. [cit. 2015-10-29]. Dostupné z: <http://www.masfrydlantskobeskydy.cz/leader-2014-2020/>
- [23] Místní Agenda 21: *Kritéria MA21*. [online]. [cit. 2015-10-29]. Dostupné z: <http://ma21.cenia.cz/Z%C3%A1kladn%C3%ADinformaceoMA21/Kriteriama21/tabid/93/language/cs-CZ/Default.aspx>
- [24] Monitor: *obec Razová*. [online]. [cit. 2016-03-17]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2014/obce/detail/00296287>
- [25] Národní síť MAS ČR. [online]. [cit. 2015-11-03]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/o-nas/>
- [26] Národní síť Zdravých měst ČR. [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://nszm.cz/?apc=r2082284t>
- [27] Obec Leskovec nad Moravicí. [online]. [cit. 2016-03-25]. Dostupné z: <http://www.leskovecnadmoravici.eu/titulni-strana/>
- [28] Razová: *Historie obce*. [online]. [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <http://www.razova.cz/informace-o-obci/historie/>
- [29] Regionální informační servis. [online]. [cit. 2015-11-03]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/moravskoslezsky-kraj/regionalni-informace/>
- [30] Rybníkáři: *Hudebně – divadelní skupina*. [online]. [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: <http://www.rybnikari.cz/harta/>
- [31] Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska. [online]. [cit. 2016-02-06]. Dostupné z: <http://www.historickasidla.cz/>
- [32] Sdružení místních samospráv ČR. [online]. [cit. 2016-02-06]. Dostupné z: <http://www.smscr.cz/cz/o-sms-cr>
- [33] Svaz měst a obcí České republiky. [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/hlavni-cile/default.aspx>
- [34] Svaz měst a obcí České republiky: *Partnerská spolupráce měst a obcí*. [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://www.partnerskamesta.cz/o-twinningu/co-je-twinning/co-je-partnerstvi-mest-neboli-town-twinning.aspx>

[35] Twinning. org. [online]. [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <http://www.twinning.org/cs/page/deset-rad-k-%C3%BAsp%C4%9Bchu#.VrhQgVKFDQA>

[36] Základní škola a Mateřská škola Razová – starý web: *Historie školy*. [online]. [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://stary.zsrazova.net/historie.html>

[37] Základní škola a Mateřská škola Razová. [online]. [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: http://zsrazova.net/?page_id=16

c) Právní normy

[38] Ústavní zákon České národní rady č. 1 ze dne 16. prosince 1992, Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993.

[39] Vyhláška Ministerstva financí České republiky č. 323 ze dne 2. července 2002, o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002.

[40] Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000.

[41] Zákon č. 243 ze dne 29. června 2000, o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000.

[42] Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012.

d) Interní dokumenty

[43] Stanovy - Euroregion Praděd

[44] Stanovy – Mikroregion Slezská Harta

[45] Stanovy – Místní akční skupina Nízký Jeseník

[46] Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Hrubý Jeseník na období 2014 – 2020

[47] Výroční zpráva Euroregionu Praděd za rok 2014

[48] Závěrečné účty obce Leskovec nad Moravicí (2010 – 2014)

[49] Závěrečné účty obce Razová (2010 – 2014)

Seznam zkratek

ČD – České dráhy

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

DPH – Daň z přidané hodnoty

EU – Evropská unie

FO – Fyzická osoba

GIZ – Přeshraniční impulzní centra

MA21 – Místní agenda 21

MAS – Místní akční skupina

MŠ – Mateřská škola

NSZM – Národní síť Zdravých měst ČR

OZ – Občanský zákoník

PO – Právnícká osoba

PPP – Public-private-partnership

SMO ČR – Svaz měst a obcí ČR

SHS ČMS – Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska

SH – Slezská Harta

SZ – Sociální zabezpečení

ZŠ – Základní škola

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 22. dubna 2016

Fehérváriová

Bc. Klára Fehérváriová

Seznam příloh

Příloha č. 1 Počet DSO ČR v letech 2010 – 2014 podle krajů

Příloha č. 2 Národní síť Místních akčních skupin ČR k 24. 9. 2015

Příloha č. 3 Katastrální území obce Razová

Příloha č. 4 Druhy pozemků na území obce Razová

Příloha č. 5 Ekonomické subjekty v obci Razová

Příloha č. 6 Struktura příjmů a výdajů obce Razová

Příloha č. 7 Hranice Místní akční skupiny Hrubý Jeseník

Přílohy

Příloha č. 1 Počet DSO ČR v letech 2010 – 2014 podle krajů

Kraj	2010	2011	2012	2013	2014
Hl. m. Praha					
Středočeský	129	122	115	111	109
Jihočeský	49	51	53	53	53
Plzeňský	49	47	46	44	46
Karlovarský	15	16	16	16	16
Ústecký	37	36	34	34	32
Liberecký	26	26	26	26	26
Královéhradecký	53	53	53	51	51
Pardubický	60	58	58	57	54
Vysočina	70	68	68	65	64
Jihomoravský	132	132	133	131	129
Olomoucký	54	54	53	52	50
Zlínský	45	44	44	42	42
Moravskoslezský	40	41	40	39	39
ČR	759	748	739	721	711

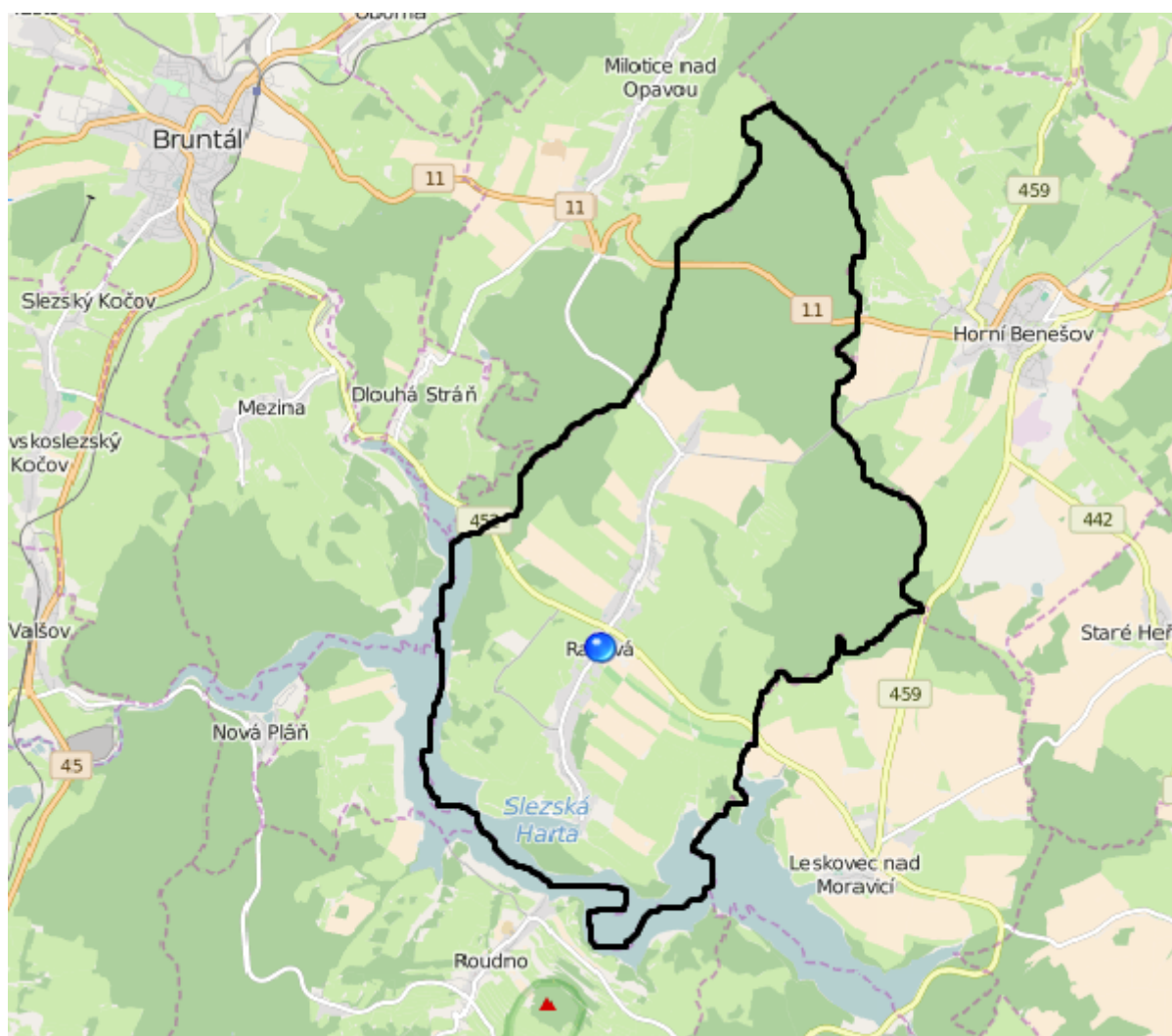
Zdroj: ARIS: Registr organizací [online]. [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/raris/vyberSestavy.pl>

Příloha č. 2 Národní síť Místních akčních skupin ČR

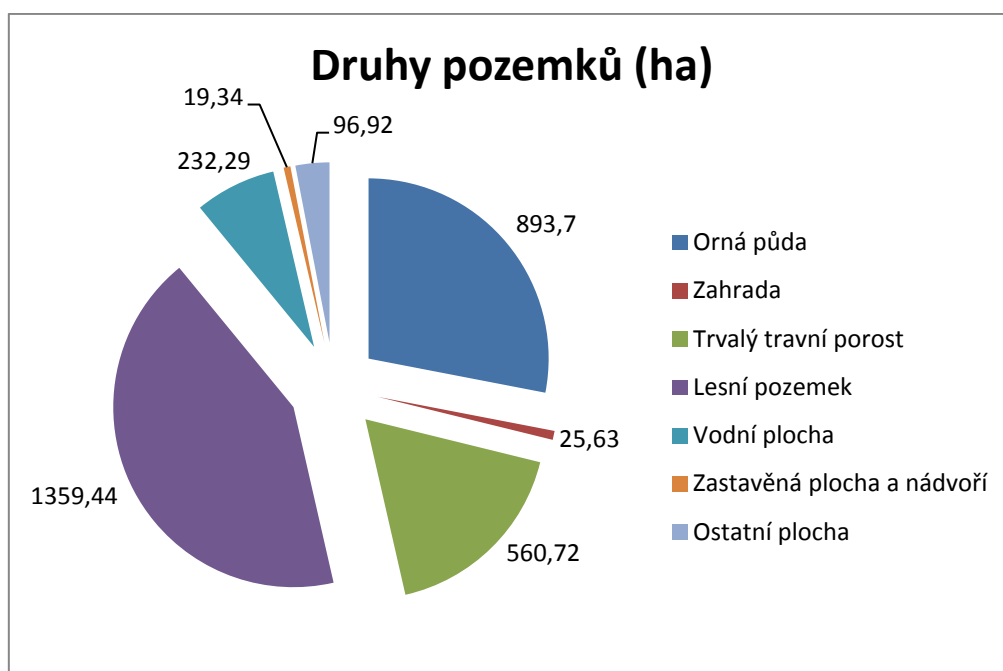
Zdroj: Převzato z internetových stránek NS MAS. [online]. [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://nsmas.cz/o-nas/>

Příloha č. 3 Katastrální území obce Razová

Zdroj: Převzato z internetových stránek Katastr nemovitostí a katastrální mapa. [online]. [cit. 2016-03-17].
Dostupné z: http://ikatastr.cz/#zoom=12&lat=49.94787&lon=17.5962&layers_3=0B0000FFTFFT

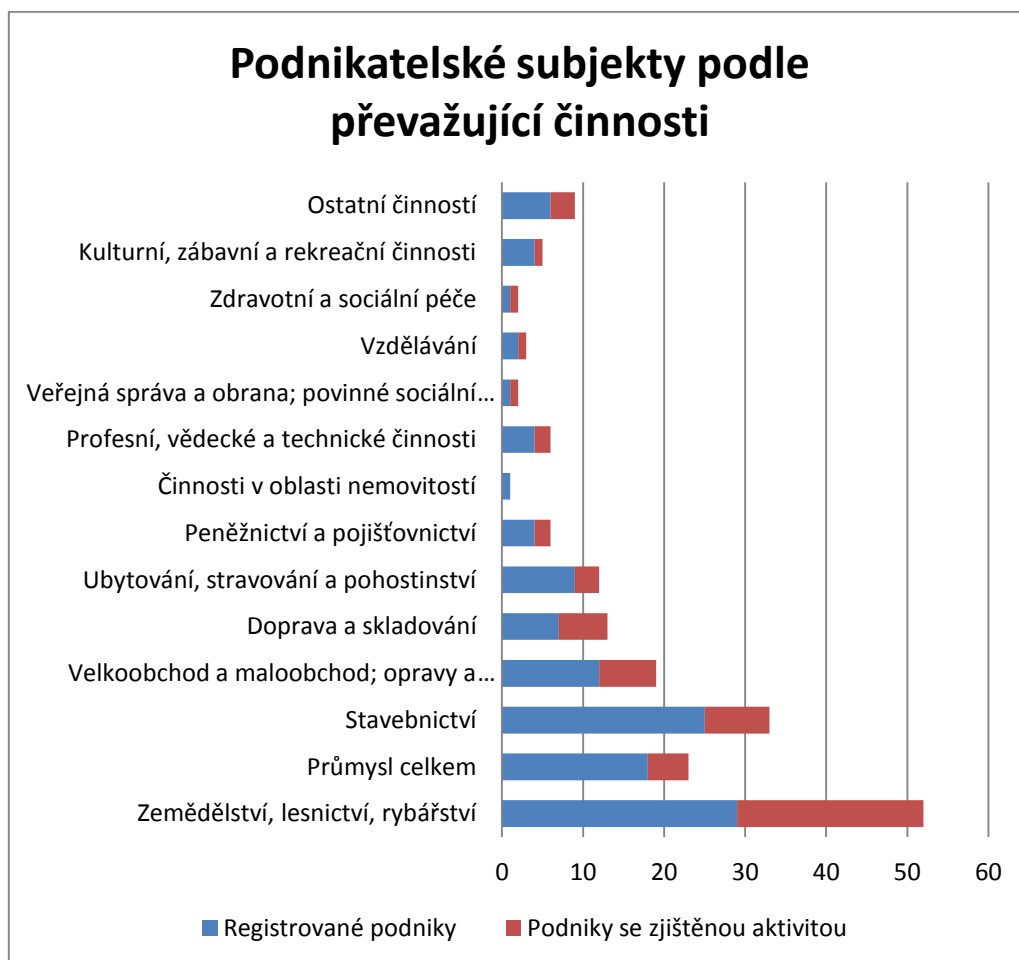
Příloha č. 4 Druhy pozemků na území obce Razová

Zdroj: ČSÚ: Veřejná databáze [online]. [cit. 2016-03-17]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profiluzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__597724#w, graf vlastní zpracování

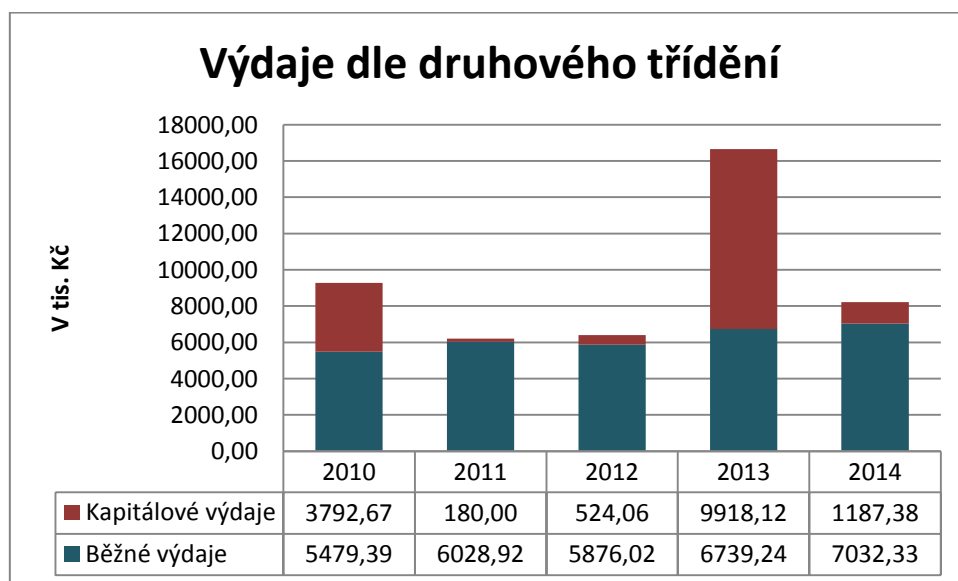
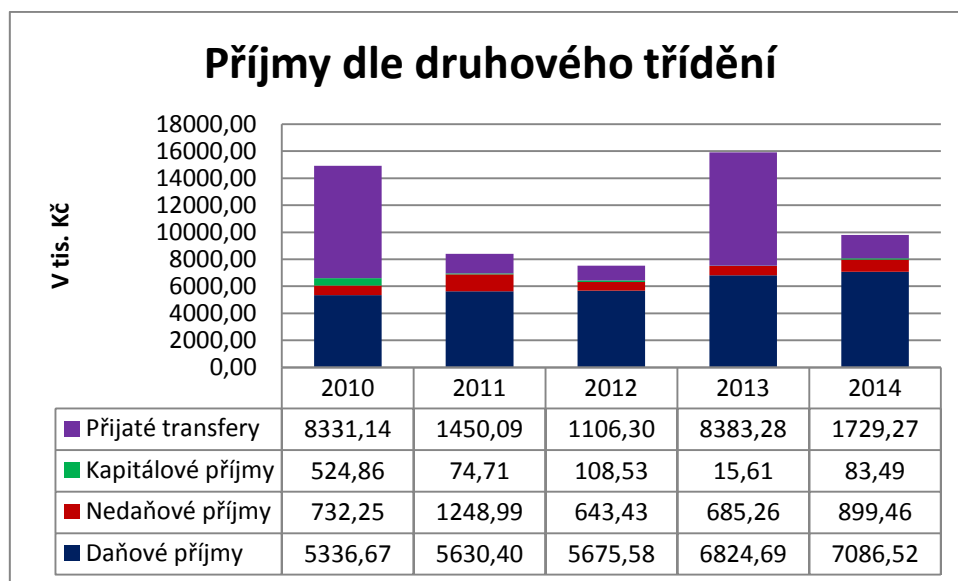
Příloha č. 5 Ekonomické subjekty v obci Razová

Ekonomické subjekty	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Fyzické osoby	111	63
Fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona	88	42
Fyzické osoby podnikající dle jiného než živnostenského zákona	6	3
Zemědělní podnikatelé	15	13
Právníkové osoby	15	5
Obchodní společnosti	2	1
Celkem	126	63

Zdroj: ČSÚ: Veřejná databáze [online]. [cit. 2016-03-17]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jspx?_af=profiluzemi&uzemiprofil=31588&u=VUZEMI_43_597724#w, graf a tabulka vlastní zpracování

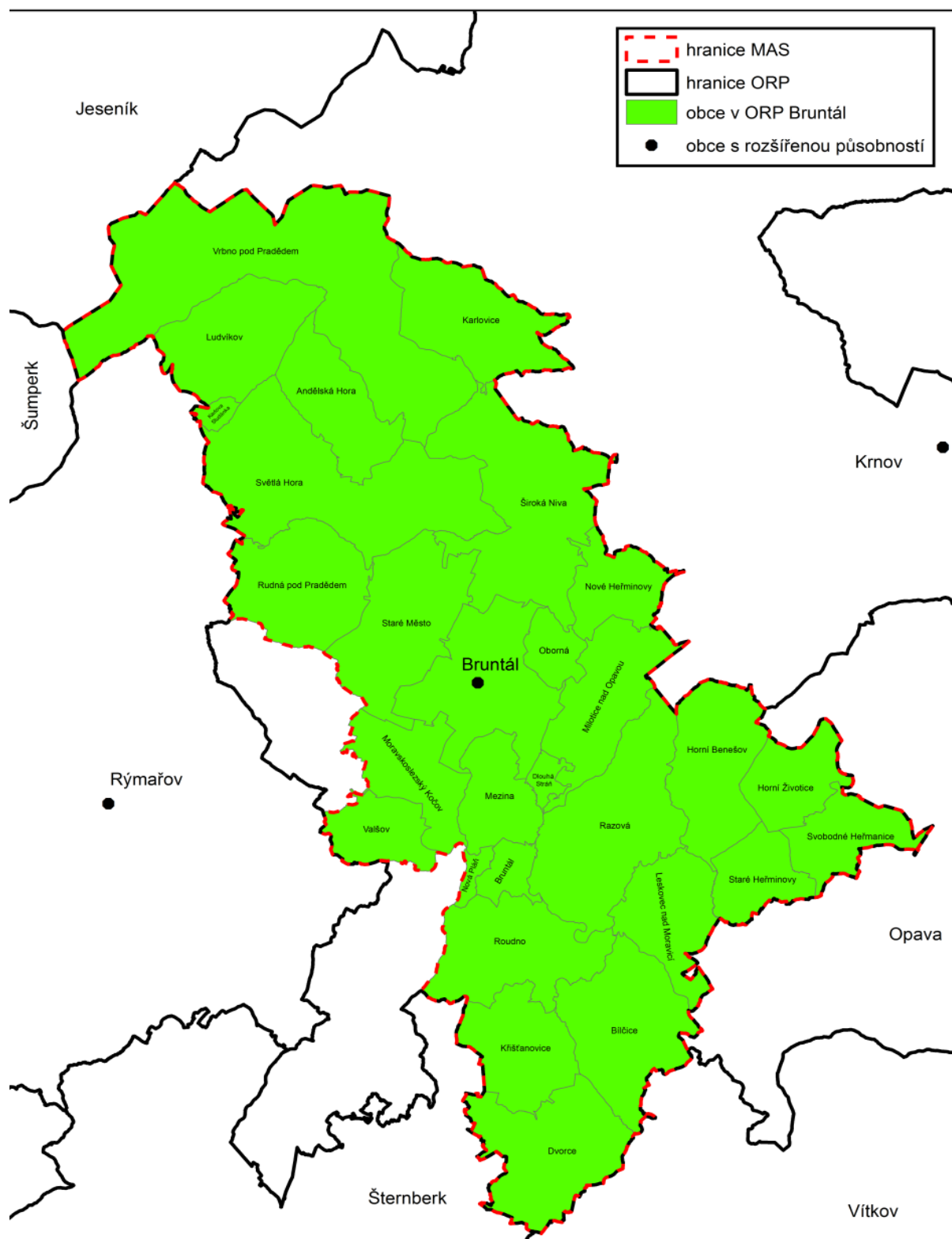
Příloha č. 6 Struktura příjmů a výdajů obce Razová

Zdroj: Závěrečné účty obce Razová 2010 – 2014, graf vlastní zpracování

Příloha č. 7 Hranice Místní akční skupiny Hrubý Jeseník

Zdroj: převzato z výroční zprávy MAS Hrubý Jeseník 2014